

KULTUR. Alla barn är kreativa, menar **Riggert Munsterhjelm** som hållit i trådarna för det skapande konstprojekt i Folkhälsans regi som eftisbarn på Åland fått vara med om. Nyan har tagit sig en titt på utställningen i stadsbiblioteket.

SIDAN 8

Nordea-tvist kan leda till avgång i IFK-styre

Jag har funderat på min roll, säger ordförande Mikael Granskog

NYHETER. Tvisten mellan förra Chipschefen **Sture Carlson** och Nordeas Ålandskontor kan få återverkningar på aktiebolaget IFK.

Sture Carlson, hans advokat i tvisten **Daniel Widman** och Nordeas placeringschef **Mikael Granskog**, sitter tillsammans i IFK ab:s sty-

relse och ska lotsa bolaget vidare med spel i Europa som mål. Mikael Granskog, ordförande i IFK ab, säger så här.

– Jag har funderat på min roll i IFK sedan tvisten uppstod. Det är inte uteslutet att det kan bli någon förändring när styrelsen sammanträder nästa vecka.

Kan det gå så att du avgår?

– Allt är möjligt. För min egen del skulle det inte vara helt fel med en time out.

Nya Åland berättade i förrgår att Sture Carlson stämmer Nordea på 299.700 euro – pengar som han placerade i ett av bankens masskuldebrevslån för tre år sedan

Fnurra på tråden. Mikael Granskog (i förgrunden) är ordförande och styrelsemedlem i aktiebolaget IFK, där Sture Carlson (längst till vänster) är medlem i styrelsen. Samtidigt är Granskog kapitalplaceringschef på Nordea i Mariehamn och i praktiken den som är Carlsons motpart i tvisten om det förlorade kapitalet. Bilden togs på IFK ab:s första bolagsstämma i fjol.

Foto: ANDREAS DIENERT

och som banken förlorat i finanskrisens spår.

SIDAN 3

Klumpsummans storlek på riksnivå

NYHETER. Landskapsregeringens finansavdelning ska skicka ett utlåtande med sina synpunkter på klumpsummans storlek. Finlands finansminister **Jyrki Katainen** (bilden), som var på Ålands besök i går, lovade att ta upp frågan till diskussion med utlåtandet som underlag.

Men några löften om höjning vågade han inte ge.

SIDAN 17

Vill byta Mariepark mot Möckelö-bad

NYHETER. Dennis Jansson har lämnat en skrivelse till Mariehamns stad där han föreslår ett byte rakt av. Stan skulle få Mariepark som med sina regler begränsar Janssons visioner. I utbyte skulle han få Möckelö havsbud, en strandlinje som förfallit med åren.

SIDAN 17

Åklagare Budd kan bli domare

NYHETER. Ledande landskapsåklagare **Jens-Erik Budd** har enhälligt föreslagits till den lediga tjänsten som domare vid Ålands tingsrätt. Domarförslagsnämnden valde bland ursprungligen sex sökande. Presidenten ska ännu säga sitt om utnämningen.

SIDAN 4

Råttor. Råttan på Erkki Santamalas bild från i går är en av dem som bor under det lilla röda höns huset på Lilla holmen.

MILJÖ. I det lilla röda höns huset på Lilla holmen i Mariehamn samsas råttor med fåglarna om maten.

De travar in och ut längs hönsstegen mitt på ljusa dagen, ungarna växer upp och någon oräddhet märks just inte.

Nyans fotograf **Erkki Santamala** gav sig ut i går för att fotografera råttorna. Han hittade både vuxna råttor och ungar.

Men **Rauli Lehtinen**, ledande veterinär inom ÅHS, tar det lugnt. Där det finns djur som matas och matavfall finns det råttor, slår han fast, och något egentligt problem är det inte.

– Vi har inte hittat salmonella hos någon enda råttor hittills och böldpesten som tidigare spreds av råttor finns inte längre.

Om råttorna blir för många så är gift det

enda som hjälper. Så var det för tre år sedan i Mariehamn, och då vidtog en två år lång bekämpning.

SIDAN 2

Äntligen

FREDAG

Ett evenemang
med och om fordon

PÄRLOR PÅ HJUL

12 - 13 september
i Eckeröhallen
www.massforum.net

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

”Det är oundvikligt att det finns råttor där man matar djur.

VETERINÄR RAULI LEHTINEN

Ledande veterinär Rauli Lehtinen:

Råttorna finns där djur matas

Flera råttor rör sig hemtamt in och ut genom hönsluckan i det lilla röda huset på Lilla holmen.

–De brydde sig inte om varken barnen eller fåglarna, berättar en småbarnsförälder efter besöket i lördags.

Föräldern berättar att barnen sprang med fåglarna några meter utanför hönshuset. Trots det rörde sig de orädda råttorna längs hönsstegen in och ut ur huset.

–Jag misstänker att råttorna bor antingen under huset eller inne i bottenbjälklaget. Det var ingen trevlig syn, säger föräldern.

Bara gift som biter

Nya Åland ringer upp **Rauli Lehtinen**, sedan många år ledande veterinär inom ÅHS och väl bekant med rattsituationen i staden. Han anser att råttorna, i den mängd de förekommer i dag i Mariehamn, inte är något egentligt problem.

–Det är oundvikligt att det finns råttor där man matar djur.

Om råttorna blir obehagligt många måste man bekämpa dem, säger han, och då är det enda sättet att lägga ut gift. Råttor är för smarta för att gå i fällor.

–På Lilla holmen går det ju inte att lägga ut gift eftersom det finns kaniner och andra djur som går fria och kan få i sig det.

På många ställen

Rauli Lehtinen har själv sett råttor på Lilla holmen under sina inspektionsrundor, men inte i några större mängder.

–Jag åker runt fyra gånger per år och tittar på olika ställen. Jag ha sett råttor på Lilla holmen, vid hamnrestaurangerna och vid matbutiker. När människorna börjar slarva med avfallshanteringen kommer råttorna. Det går nog inte att helt bli av med dem.

Däremot vidtar hälsomyndigheten åtgärder om råttorna blir för många. Så var det för tre år sedan, erinrar han sig.

–Då ökade antalet råttor markant vid restauranger och

Liten unge. Den som sett den animerade Disneyfilmen Råttatouille från 2007 tycker säkert att den här lilla råttungen som bor under hönshuset på Lilla holmen är söt. Men också den växer upp till en stor råtta med kal svans om den får leva.

butiker i Mariehamn. Då fattades myndighetsbeslut om bekämpning och staden betalade en firma som kartlade råttbeståndet och som satte igång med en tvåårig bekämpning.

Flest i Österhamn

Råttorna var flest på östra sidan av Mariehamn, konstaterade företaget.

–Det stämmer ju bra med att det också nu finns råttor på Lilla holmen, konstaterar Rauli Lehtinen.

Att problemet var stort den gången kring hamnrestaurangerna förklarar han också med att de gästade båtarna bidrog.

–Det flyter ju i land en hel del som råttorna äter.

I samband med bekämpningen skaffade en av butikerna i innerstaden en container där matavfallet både kyls och komprimeras.

–Råttorna lärde sig fort att akta sig eftersom containerns väggar trycks ihop automatiskt.

Konservativa djur

En orsak till att människor i allmänhet reagerar negativt när de ser råttor är att de i vanliga fall håller sig utom synhåll.

–Den som aldrig sett en råtta i hela sitt liv blir chockad första gången. Råttorna är både konservativa och försiktiga och håller sig undan i motsats till möss som är nyfikna och inte förstår att akta sig.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Orädd. Nyans fotograf Erkki Santamala hittade flera råttor på Lilla holmen mitt på dagen i går. Lite försiktiga var de inför kameran, men fastnade ändå på bild.

Fakta/Brunråtta

■ Brunråttan (*Rattus norvegicus*): Kroppslängd 11-29 cm, svansen på 9-23 cm oräknad. Gråbrun på ryggen, ljusare på sidorna och gråvit på magen. Öronen är kortare och hårigare än hos svartråttan som inte finns hos oss.

■ Får vanligen 6-8 ungar per kull men kan undantagsvis få upp till 20 ungar. Dräktighetstiden är 22-24 dagar.

■ Bildar familjekolonier som inte accepterar inkräktare. Enskilda individer kan utvandra från kolonierna och bilda nya.

■ Spreds i Europa under medeltiden och i Sverige under 1700-talet och trängde då undan svartråttan. Den

förekommer nu i människans närhet i stora delar av jorden. I Europa är den dock sällsynt i Medelhavsområdet, som fortfarande domineras av svartråttan.

■ Är en otrolig överlevare och har hittats i allt från rena ökenlandskap till i det närmaste arktiskt klimat. Har alltid levt nära människor och gärna i städer där maten finns nära.

■ Är ofta smittspridare och kan bära både salmonella- och leptospira-bakterier och trikiner. Den lever gärna i kloaker och källare och kommer ibland in i hus via avlopp.

Källa: Wikipedia

Matväg. Råttorna använder samma väg, det vill säga hönsstegen och hålet i vägen, ut och in ur hönshuset som höns och andra fåglar.

TRÄDGÅRDSBELYSNING

Startset Decklight

5 st **78,-**

5 st Decklight enheter med 1 st LED lampa ger ett behagligt mjukvitt sken. Enkel montering även på befintliga altandäck

Startset Powered Spot

3 st **187,-**

Ett 24 volts belysningsystem med 3 st Spotlight med 6x0,5W LED lampor som ger ett varmvitt sken liknande en 40W glödlampa.

Startset Pathlight

3 st **121,-**

Ett 24 volts belysningsystem med 3 st Pathlight pollare med 3x0,5W LED lampor som ger ett varmvitt sken liknande en 20W glödlampa

Startset Spotlight Pole

3 st **201,-**

Spotlight på stolpe med jordspett

Samtliga system är utbyggbara med tilläggsenheter och kan installeras av dig själv. Läs mer på www.silverline.se

POWER LED SPOTLIGHT

Den senaste spetsteknologin inom lysdioder har skapat kraftfulla dioder som kan ersätta 230V glödlampor. Energiåtgången blir mindre än en tiondel samtidigt som livslängden på dioderna är upp till 60.000 h.

**BÅT & FRITIDS
VARUHUSET**

TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR

TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, TRÄDGÅRD 28 162,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18,
TORS. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvaruhuset.ax

NERA ÖPPET! VARDAGAR 7-18, TORSDAGAR 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRDAGAR 9-15

Större rörlighet. Gränshinderarbetet intensifieras efter ett nordiskt samarbetsministermöte på Island.

Gränshinder i Norden ska bort

Arbetet med att ta bort gränshinder mellan de nordiska länderna ska intensifieras. Det har de nordiska samarbetsministrarna enats om vid ett möte på Island.

Målet är att fler ska kunna röra sig över gränserna för att arbeta, bo och studera och att förenkla för näringslivet.

Samtliga nordiska ministerråd ska, från och med nästa år, ha gränshinder som en punkt på dagordningen för sina möten, berättar svenska socialdepartementet i ett pressmeddelande.

Det land som är ordförande i Nordiska ministerrådet ska också löpande redogöra för vilka gränshinder som medlemsländerna tagit bort. Internt ska Nordiska ministerrådet dessutom stärka samarbetet med gränshinderforum för att snabbare nå resultat.

–Genom att öka det politiska trycket tror jag att vi kan få bort fler gränshinder mellan länderna, säger **Cristina Husmark Pehrsson** som är nordisk samarbetsminister.

Informationssekreteraren **Gunnar Westerholm** är Ålands representant vid mötet.

ANNIKA KULLMAN

Brändö söker nya intryck

■**BRÄNDÖ.** Kommunstyrelsen beslöt att kommunens anställda ska börja med ”benchmarking” (på svenska: prestandajämförelse eller -mätning).

–Man får komma ut lite och titta hur andra har det, säger kommunstyrelsens ordförande **Margaret Lundberg**.

Inom varje sektor ska man kontakta en valfri samarbetspartner för ett fördjupat samarbete kring ett projekt eller ett ämnesområde. Men kan även få idéer och intryck av hur andra kommuner fungerar inom vissa områden.

Samarbetspartners kan väljas bland andra kommuner i landskapet eller i Västaboland men även i andra hand bland företag eller inom tredje sektorn. Samarbetet sker genom besök på ort och ställe och även genom att bjuda in samarbetspartnern till den egna kommunen. Kommunen står för kostnaderna för resor, dagtraktamente och logi. (ns)

Placeringsstvisten kan få följderna för IFK-styrelsen

IFK ab. Tre av dem som är delaktiga i tvisten mellan Sture Carlson (andra från vänster) och Nordea sitter tillsammans i aktiebolaget IFK:s styrelse. Styrelseordförande är Mikael Granskog, kapitalplaceringschef på Nordeas Ålandskontor (i mitten) och ledamot är Daniel Widman (till höger), Carlsons advokat i tvisten. Längst till vänster Thomas Lundberg från Paf och andra från höger Edgar Vickström från Ålandsbanken. Bilden togs på den första bolagsstämman i fjol.

Foto: IFK

Mikael Granskog: Ingenting är uteslutet

Twisten mellan förra Chipschefen Sture Carlson och Nordeas Ålandskontor kan få följderna för aktiebolaget IFK där både han och Nordeas kapitalplaceringschef Mikael Granskog är styrelsemedlemmar.

I mars 2008 hölls IFK ab:s första bolagsstämma och **Mikael Granskog** valdes till ordförande. Ordinarie styrelsemedlemmar blev **Sture Carlson**, ägare till omkring 4 procent av aktierna, advokat **Daniel Widman**, **Thomas Lundberg** från storägaren Paf och **Edgar Vickström** från bolagets tredje största ägare Ålandsbanken.

Då visste knappast någon att finanskrisen lurade bakom hörnet och att Sture Carlson och Mikael Granskog så småningom skulle stå på varsin sida i en tvist om placerat kapital. Då var det enbart fotbollens framtid som var i centrum.

Skapar frågetecken

Fram till dess tvisten blev oförlig har den inte enligt Mikael Granskog påverkat arbetet i IFK ab:s styrelse. Men nu blir det möjligen annorlunda, säger han när Nya Åland frågar.

–Hittills har vi lyckats jobba professionellt i styrelsen. Men nu har tvisten kommit ut i offentligheten och det leder till att folk börjar undra och prata. Sådant kan skapa frågetecken runt IFK ab:s verksamhet bland sponsorer och andra som bolaget är beroende av. Då blir det en fråga om förtroende.

”Vi måste vara säkra på att det vi gör är det bästa för IFK

Fakta/Tvisten

■ 2006 placerade Sture Carlson 299.700 euro i ett av Nordeas masskuldebrevslån.

■ I början av 2009 meddelade banken att kapitalet var förbrukat och att Carlson inte skulle få några pengar vid lånetidens utgång 2011.

■ 2008 placerade Carlson ytterligare 171.200 euro i ett annat av Nordeas masskuldebrevslån. Också det kapitalet är nu hotat.

■ I slutet av augusti i år lämnade Carlson, efter flera förlikningsförsök, in stämningsansökan mot Nordea med krav på att banken av tingsrätten åläggas att betala tillbaka kapitalet på 299.700 euro eftersom banken enligt honom inte har berättat att kapitalet inte var säkrat, något som banken förnekar.

och för klubben framåt”, säger han.

–Jag har funderat på min roll i IFK ab sedan tvisten uppstod. Vi har ett styrelsemöte inbokad nästa vecka där saken ska diskuteras.

Utesluter inget

Vad kan hända?

–Inget är bestämt, men jag vill inte utesluta något. Vi måste förankra det hela bland storägarna och se hur de vill att styrelsen ska jobba vidare.

Utmaningen är att IFK ab behöver växa både ekonomiskt och resursmässigt genom att hitta nya affärsmöjligheter.

–Diskussionen om det här har intensifierats efter semesterperioden. IFK är nu femte året i ligan och det sjätte året är säkrat. Målet är medaljplats och spel ute i Europa om några år. Vi har en stabil verksamhet nu, men vi behöver ta ytterligare ett steg uppåt om vi ska närma oss de stora klubbarna.

Påskyndar förändring

Styrelsen har fattat beslut om att stärka organisationen på

olika sätt och det arbetet pågår, berättar han.

–Om vi ska lyckas skapa nya resurser på sikt krävs det att vi har rätt folk på rätt plats och med rätt fokusering.

Därför hade förändringar kunnat ske också om tvisten mellan Sture Carlson och Nordea aldrig hade uppstått, säger han.

–Men att tvisten blev offentlig kan skynda på förändringen.

”Inte fel med time out”

Kan det bli så att du kliver av?

–Allt är möjligt. Jag har hållit på med IFK i 20 år och det skulle inte vara helt fel med en time out. Vad vi än gör så gör vi det för IFK:s bästa.

Kan det bli aktuellt för Carlson att sälja sitt innehav och lämna styrelsen?

–Det kan jag inte uttala mig om. Den frågan måste ägaren svara på.

Nya Åland har sökt Sture Carlson utan att få kontakt.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

IFK AB:S ÄGARE

IFK ab registrerades 5.6 2008. Efter aktieemissionen våren 2008 har bolaget 667 aktieägare som äger totalt 13.078 aktier. Det egna kapitalet i IFK Ab uppgår till 593 900 euro.

Namn	Aktier	Andel
1. IFK Mariehamn r.f.	3.000	22,94%
2. Ålands Penningautomatförening	2.000	15,29%
3. Ålandsbanken Ab	1.200	9,18%
4. Transmar Ab	800	6,12%
5. Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag	700	5,35%
6. Eriksson Capital Ab	500	3,82%
7. SC (Sture Carlson) Capital Ab	500	3,82%
8. Dalshare Ab	400	3,06%
9. Ålands Investerings Ab	300	2,29%
10. Roger Rundberg	300	2,29%
11. Dick Lundqvist	200	1,53%
12. Advokatf. Widman & H. Snellman Ab	200	1,53%
13. Holmbergs Ab	200	1,53%
14. Ålands Tidnings-Tryckeri Aktiebolag	200	1,53%
15. Liljeström Mikael	100	0,76%
16. Sire Securities Ab	100	0,76%
17. Svensson Svante G	100	0,76%
18. Perman Torvald	60	0,46%
19. Snällström Andreas	50	0,38%
20. Ålands Sportcenter Ab	50	0,38%
21. Juridisk Byrå Ken Lindberg Ab	40	0,31%
22. Mikkola Alpo	40	0,31%
23. Baltic Bunkering Ab	20	0,15%
24. Ekblom Bo	20	0,15%
25. Holmström Bengt	20	0,15%
26. Jansson Eskil	20	0,15%
27. Lindberg Håkan	20	0,15%
28. Rederiaktiebolaget Gustaf Erikson	20	0,15%
29. Ulenius Bo	20	0,15%
30. Ålands Fastighetskonsult Ab	20	0,15%

Landskapsåklagare på förslag till ny domare vid tingsrätten

Statsåklagaren: Tråkigt, men något vi måste lösa på bästa sätt

Brist. Ledande landskapsåklagare Jens-Erik Budd föreslås få tjänsten som domare vid tingsrätten, vilket betyder omställningar på åklagarämbetet.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Domarförslagsnämnden föreslår enhälligt Jens-Erik Budd till ny domare vid Ålands tingsrätt.

Det betyder, ifall presidenten fastställer förslaget, att Budd slutar som ledande landskapsåklagare.

Jens-Erik Budd har under många år jobbat som åklagare och i den rollen företrätt både staten och brottsoffren. Han var en av sammanlagt sex sökande till den lediga domartjänsten vid tingsrätten.

I början av veckan sammanträdde domarförslagsnämnden för att ta ställning till sökandena. Förslaget som nu går vidare till justitieministeriet är att tjänsten – som **Kristina Fagerlund** tidigare innehade innan hon utsågs

till lagman, det vill säga chef – ska gå till Budd.

Till presidenten

Presidenten fastställer beslutet på ministeriets föredragning, vilket innebär att det tar någon eller ett par månader innan det hela är klart.

– Vi hoppas ju att Budd i så fall kan börja så fort som möjligt, säger Kristina Fagerlund.

I domarförslagsnämnden sitter representanter för de olika juristgrupperingarna, det vill säga domstolsväsendet, advokater och åklagare. Nämnden är alltså en form av sakkunnigorgan.

Tre domare

Tingsrätten ska ha en tredomarbesättning. **Gustaf A Nymalm** har arbetat som domare vid tingsrätten i många år, och **Tomas Kolster** vika-

rierar september ut.

Statsåklagare **Christer Lundström** känner till att ledande landskapsåklagaren förmodligen byter jobb.

– Men jag vill inte föregå utnämningen.

Budd har en egen tjänst som häradsåklagare i Åbo, men har länge vikarierat **Roger Eriksson** som sitter i lagtinget.

– Om Budd utses till domare så blir det aktuellt att lediganslå vikariatet för resten av Erikssons mandatperiod.

Ny åklagarvikarie

Crista Berntsson, som har vikarierat som åklagare under sommaren, har nu slutat.

Klarar sig Åland med bara en åklagare som dessutom kanske är på väg bort?

Nej, säger statsåklagaren.

– En ny åklagarvikarie är på

väg. Glappet blir inte större än någon vecka.

Litet distrikt

Är det särskilt rörigt inom åklagarväsendet på Åland?

– En omständighet som gör Åland extra sårbart är att det är ett litet distrikt. De flesta andra distrikten har ett tiotal åklagare var. Men nog har också många andra distrikt svårigheter med tjänster som sköts av vikarier av en eller annan orsak.

Han tillägger att åklagarväsendet hittills har tillämpat en rätt liberal tolkning kring tjänstemän som utses till politiska uppdrag, till exempel lagtingsuppdrag. Det är, säger han, inte uteslutet att man måste ta ställning till hur långa tjänstledigheter som ska beviljas.

Statsåklagare Christer Lundström.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Om förslaget att utse Budd till domare säger han så här:

– Det är klart att det är tråkigt, men det är samtidigt något vi måste sköta på bästa sätt.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Tillbaka. Kai Fagerström återvänder till posten som chefsläkare på ÅHS under en kort tid.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Fagerström tillbaka som chefsläkare på ÅHS

Kai Fagerström gör ett inbrott som chefsläkare på Ålands hälso- och sjukvård tills man hittar en efterträdare till Margareta Bondestam som slutar i månadsskiftet.

Han har erfarenhet av arbetet efter sin tid som sjukvårdschef, tjänsten som han lämnade för åtta år sedan i protest mot styrelsen.

Nu är det klart att **Kai Fagerström** återvänder som chefsläkare till Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), men bara fram till årsskiftet. Fagerström var sjukvårdschef vid ÅHS i tre år tills våren 2001 då han sade upp sig efter en schism med den dåvarande styrelsen.

– Nog är det han som är på väg, säger förvaltningschef **Tom Axberg**. Det har varit klart en dryg vecka.

Fagerström tillträder vecka 40 då den nuvarande chefsläkaren **Margareta Bondestam** slutar.

– Hon jobbar redan vecka-vecka mellan sitt nya jobb i Gävle och här på Åland och tar ut sina semesterdagar på det viset. Nu har vi inhoppare veckovis.

Redo att spara

Kai Fagerström har egentligen gått i pension, men har jobbat även efter det som läkare. Han säger att grollet med den tidigare styrelsen inte påverkar arbetet med den nuvarande.

– Det var den styrelsen.

Enligt överenskommelsen ska Fagerström arbeta som chefsläkare tills man hittar en ny, men som längst året ut. Han tillträder när ÅHS är utsatt för ett stort inbesparingskrav. Det skrämmar inte Fagerström.

– Jag har diskuterat det med chefsläkaren, men inte på detaljnivå. Att spara har alltid varit aktuellt.

Han har följt med vad som hänt inom ÅHS från sidan.

– Inte är det mer märkvärdigt nu än tidigare.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Sommarjobbar vid riksdagen

Rebecca Björkholm från Östernäs jobbar fram till sista september på riksdagens internationella enhet. Björkholm studerar annars samhällsvetenskap vid Uppsala universitet.

Jobbet fick hon via mobilitetsprogrammet Nordjobb och till uppgifterna hör bland annat att assistera Nordiska rådets finlandsdelegation i deras arbete.

Tre ålänningar har i år nordjobb i riket. Varje år erbjuds en praktikplats vid riksdagen. (ak)

Skrotningspremie tas upp av Hfd

Ett avslag på en ansökan om skrotningspremie har överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen.

Kvinnan som överklagat beslutet skriver i sitt besvär att hon kontaktat ett skrotföretag för att företaget skulle hämta bilen utan att hon tänkte på att det skulle hinna gå över fyra månader sedan bilen

ställdes av. Hon medger att hon blev en vecka försenad men hon anser ändå att hon är värd skrotningspremien.

Hfd har nu bett landskapsregeringen om ett utlåtande. Landskapsregeringen anser att besväret ska förkastas då bilen varit avställd mer än fyra månader under de tolv senaste månaderna före avregistreringen. Också andra ansök-

ningar med kort överskridning av fyramånadersgränsen har avslagits, skriver landskapsregeringen till domstolen.

Skrotningspremien är idag 300 euro. (ak)

Skrotbilar. Landskapsregeringen håller hårt på fyramånadersgränsen.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Arkipedalo saknar skärgårdskarta

En karta där både Ålands och Åbolands skärgårdar syns är ett av önskemålen som lades fram när projektet Arkipedalo träffade turistföretagare på Kökar och i Rimito i Åbolands skärgård.

Samarbetsprojektet mellan Ålands och Åbolands skärgård, Arkipedalo, som startade för att utveckla cykelturismen i nämnda områden har testat cykelrutter längs vägen Iniö-Osnäs-Brändö-Kumlinge-Sottunga-Kökar-Galtby-Houtskär.

Ett halvdussin unga och gamla personer av båda kön har under sommaren besökt och granskat 114 platser längs rutten enligt en i förväg utarbetad checklista. Med en plats menas exempelvis ett café, en sevärhet, en färjeförbindelse, en vägsträcka eller en bed & breakfast.

Svåra tidtabeller

Christian Pleijel, ordförande för projektet, skriver i ett pressmeddelande att man då funnit:

■ Det är svårt att hitta enkel och klar tidtabellsinformation både i området Korpo-Houtskär-Iniö och i den åländska skärgården. Det ställer krav på tålamod och noggrannhet av den turist som inte har köpt ett färdigt cykelpaket av Viking Line, Turku Touring eller Ålandsresor.

■ Skyltningen är bättre i Ålands än i Åbolands skärgård.

■ Cykelvägarna på Åland får beröm, men på alla öar är vägarna smala. Även om trafiktätheten är låg så är trafikhastigheten hög.

■ Cykelturister gör av med mer pengar än väntat, både på logi, mat, service och på färjorna.

Testcyklist. Ett antal personer i olika åldrar provade på att cykla runt i Ålands och Åbolands skärgård för att samla erfarenheter för projekt Arkipedalo. På bilden står projektets ordförande Christian Pleijel med cykel väntande på färjan vid Mossala på Houtskär.

Foto: PRIVAT

■ Överraskande många besöksmål och serviceanläggningar har redan stängt eller håller på att stänga i mitten av augusti.

Träff på Kökar

Projektet har haft träff med nio av turistföretagarna på Kökar, varvid konstaterades att nittio procent av Kökars turister kommer från Finland, att den egentliga turistsäsongen i sommar har sträckt sig från en vecka efter midsommar till en vecka in i augusti och att målet är att turisterna stannar minst en hel dag på Kökar.

Åtgärder som Kökars turistföretagare förde fram som viktiga för projektet att ta tag i var bland annat en karta eller folder som "Skärgårdens Ringväg" över cykelrutten, att utbilda resebyråernas personal/säljare samt att ordna så att det

finns turistvärdar i Galtby, Harparnäs, Hummelvik och Osnäs.

Träff i Rimito

Projektledaren **Martti Nilsson** träffade 15 turistföretagare i Rimito i tisdags. Då framkom att man upplever att tidtabellerna är svårlästa för turister som vill ta sig fram mellan öarna och att informationen om hur man tar sig fram finns spridd på för många ställen på webben.

– Man lade också fram att de åboländska kartorna slutar mitt på Skiftet liksom de åländska, säger Christian Pleijel. Liksom Kökarborna ville man ha en karta som visar hela området.

Nästa träff med turistföretagare är i Nagu den 7 september och på Brändö den 14 september klockan 13 på kommunkansliet. (ns).

Ordförande. Christian Pleijel är ordförande för projektet Arkipedalo.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Stor Östersjökonferens till Åland

Åland blir nästa år skådeplats för den 19:e parlamentariska Östersjökonferensen.

–Det här är ganska stort, säger Sten Eriksson vid lagtingets kansli.

Den 29–31 augusti 2010 står Ålands lagting värd för en stor parlamentarisk Östersjökonferens. I mötena deltar representanter från de nationella och regionala parlamenten kring Östersjön. Konferensen är ett forum för utbyte av information mellan parlament och organisationer i området.

–Det kommer cirka 200 personer, berättar Sten Eriksson som är sekreterare för Ålands delegation i Nordiska rådet.

Arrangör är BSCP, Baltic Sea Parliamentary Conference.

–Organisationen har hårbärgerats av Nordiska rådet men håller sakta men säkert på att bli mer självständig.

Nyligen i Danmark

Förra veckan var en åländsk delegation i danska Nyborg för att delta i årets konferens. Förutom tjänstemännen **Sten Eriksson** och **Maj Falck** deltog **Camilla Gunell** (S), **Roger Jansson** (FS), **Gun-Mari Lindholm** (Ob) och **Folke Sjölund**

Förberedelser. Vid årets Östersjökonferens i Danmark passade Sten Eriksson vid lagtingets kansli på att sätta sig in i praktiska frågor inför nästa års arrangemang. Arkivfoto: FELIX QUARNSTRÖM

(LIB). Huvudtema var sjötrafik och säkerhetsfrågor.

–Det handlade rent allmänt om Östersjösamarbetet men också om nya säkerhetshot: trafficking och gränsöverskridande brottslighet, säger Sten Eriksson.

Samtidigt passade gruppen på att sätta sig in i frågor av mer praktisk karaktär.

–Det kommer att krävas en hel del arrangemang. Lagtinget har viss erfarenhet och så får vi "träna" mer om en månad då vi organiserar ett möte för Nordiska rådets utskott, säger Sten Eriksson.

Medan de danska arrangörernas kostnadstak i år var satt till cirka 2 miljoner danska kronor vill de åländska värdarna dra ned på ambitionsnivån och visa att det inte behöver bli fullt så dyrt.

–Vi har en preliminär budget på 70.000 euro. BSCP:s sekretariat står också för en del kostnader, till exempel för tolkningen som är väldigt dyrt.

Huvudtemat för nästa års konferens är ännu inte bestämt.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Fler ungdomar arbetslösa

■ Den öppna arbetslöshetsgraden var 2,9 procent i augusti, 0,9 procentenheter högre än i augusti ifjol. Det visar färsk statistik från Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Den totala arbetslöshetsgraden (vilken inkluderar 37 personer i sysselsättningsåtgärder) uppgick till 3,2 procent, och den var 0,1 procentenheter högre för de åländska männen (3,2 procent) än för kvinnorna (3,1 procent). Den totala arbetslöshetsgraden var även den 0,9 procentenheter högre än i augusti 2008.

Arbetslöshetsgraden för ungdomar under 25 år (6,0 procent) var 1,9 procentenheter högre än i augusti ifjol. Arbetslösheten för de 55 år fyllda (2,4 procent) var 0,5 procentenheter högre än i augusti ifjol. Antalet långtidsarbetslösa ökade med 30 personer till 75 jämfört med augusti ifjol, och utgör 0,5 procent av arbetskraften.

En regionvis jämförelse visar att arbetslöshetsgraden i Mariehamn ökar, i augusti var den 3,6 procent medan den i augusti ifjol var 2,6 procent. På landsbygden ökade arbetslöshetsgraden i augusti till 2,4 procent (1,5 procent i augusti ifjol) medan den i skärgården ökade till 2,5 procent (1,6 procent i augusti ifjol). Bland de åländska kommunerna var arbetslöshetsgraden i augusti högst i Geta med 4,6 procent och lägst i Hammarland med 1,5 procent.

Antalet lediga platser var i augusti 137 stycken, och det är 14 platser färre än jämfört med situationen ett år tidigare.

Det totala antalet arbetsökande (inklusive andra än arbetslösa) uppgick till 748 st i slutet av augusti vilket är 155 personer fler än ett år tidigare.

Pengar till vattenledning

■ Under sommaren har landskapsregeringen beviljat flera bidrag till de åländska kommunerna. Pengarna ska täcka 30 procent av kostnaderna för olika vattenledningsprojekt.

Föglö kommun beviljas cirka 3.800 euro för att under 2009 bygga om vattenintaget till kommunens vattenverk.

Hammarlands kommun får ett bidrag om 30.000 euro för att bygga en vattenledning till Berghamn i Bovik by. Kommunen har fram till den sista december 2010 på sig att genomföra projektet. Vårdö kommun vill bygga en vattenledning till västra och norra Töftö och får för det 24.500 euro. Bidraget utbetalas på villkor att bygget genomförs under nästa år. För en vattenledning till Grundsunda och Listersby avsätter landskapsregeringen ytterligare 18.300 euro till kommunen. (ak)

Brändö vill sälja DGH-plats

■ **BRÄNDÖ.** Kommunstyrelsen beslöt att föreslå för kommunfullmäktige att kommunens platsandel i De gamlas hem bjuds ut till försäljning. Platsandelen har inte nyttjats sedan 2006 och man upplever att det egna äldreboendet kan erbjuda den service som kommunens äldre behöver.

–Vi har så pass mycket ledigt och ingen i kö, säger kommunstyrelsens ordförande **Margaret Lundberg**. De gamlas hem har inte mer att erbjuda än vad vi har. (ns)

Regionsamarbete. Parlamentariker från hela Östersjöregionen kommer till Åland om ett år för att delta i en stor konferens.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Patrik Dahlblom

Epost: patrik.dahlblom@nyan.ax

Telefon: 528 451

Vi firar1-15 år

Gratulerar60 år

Hannah Backman i Bålsta i Sverige fyller 15 år på måndag, den 7 september. Hon gratuleras av mormor och morfar, Lotta och Lennart, och Tobias och Mathias. Födelsedagens skall hon fira tillsammans med morfar. Om honom kan ni läsa i dagens pratstund!

Elias Sjölund i Jomala Kungsö fyller 1 år på söndag, den 6 september. Mormor och morfar i Kumlinge gratulerar.

JOMALA FÖRSAMLING

Sönd. 6.9 kl. 11.00 högmässa (N; särkalk) L Andersson, K-G Sandholm, L Fuhrmann, luta.

GRUPPVERKSAMHETEN i Olofsgården börjar vecka 37:

Babymusik 0-1 år tis 12.30

Musiklek 1-3 år tis 11.00

Musikminiorer 4-6 år ons 18.00

Musikl. Maria Häggblom 04573427885

Dominanten åk 1-2 tors 14.30

Oktaven åk 3-6 tors 15.30

S:t Olofs kyrkokör tors 19.30

Korallkören övning 11.9 17.00

Kantor Kaj-Gustav Sandholm 0400796307

Bibel ABC 7 år och uppåt mån 15.15

Väntilen 10-12 år tis 15.15

Kompisklubben 7-9 år ons 14.15

Ungdomsarbetsl. Clara Lundén 0407693781

FMS missionssyfför. tis 12.30, start 15.9 tills m. Kenyamissionssyfför.

Sorgesamtalsgrupp start 28.9, 18.00 Anmälan.

Diakon Marie-Louise Nordberg 04573427883

Se anslag vid kyrkan, kansliet och hemsidan www.jomalaforsamling.com Välkomna!

BERTIL ERICKSON
Namn: Bertil Ragnar Erickson.
Född: Den 6 september 1949 i Jomala Överby.
Bor: I Brändöby.
Gör: Har varit församlingsspastor i Ålands norra skärgårdsförsamling i drygt tre år. Han gick inte den traditionella vägen till sitt yrke, utan studerade först till ungdomsledare på 60-talet och arbetade i Korsholm och Jomala. Eftersom han inte var student fick han sedan dispens för teologistudier vid Åbo akademi. 1983 blev han prästvigd. Efter det var han bland annat kyrkoherde i Saltvik, och församlingsspastor i Korsholm.
Familj: Sönerna Mikael och Thomas på Åland, dottern Lotta Rydström i Stockholm, och fyra barnbarn.
Intressen: Människor, litteratur och motion – cykling, simning och skidor. Han har börjat med stavgång och tänker ge sin tyngdlyftningsutrustning till ett barnbarn.
Födelsedagen: Firas efter högmässan i Brändö kyrka i församlingshemmet från 12.30 till 15.00. Besökare som kommer från fasta Åland bör lämna bilarna i Hummelvik. Eftermiddagsturen med Alfågeln 14.30 är fullbokad.

100 ord från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

LUMPARLANDS JAKTVÅRDSFÖRENING
Traditionell "Jaktskyttekamp" söndag 6.9 kl.12.00 på Bredmo. Kulgevär (+5 patroner) och hagelgevär medtages. Hagelpatroner, läsk, korv och potatissallad finns på plats. Avgift 15 euro (juniorer gratis.)

TACK

Vårt varma tack till alla er som med er närvaro med blommor eller inbetalningar hedrat minnet av vår mamma

VALDIS

Tack till er alla som visat deltagande under hennes sjukdomstid och hennes bortgång.

Tack även till De Gamlas Hem avd. Grannas för god vård och omsorg.

Barnen med familjer

Plåtslagare blev pigg äppelodlare

PRATSTUNDEN

Här trivs han. Promenaderna i äppelodlingen är bra för Sigurd Ingves kondition. Foto: STEFAN ÖHBERG

I mitten av 50-talet flyttade de tillbaka till Västänträsk.
– Vi ville vara här, konstaterar Sigurd.

Stjärnspel på bröllopet
De gifte sig efter att Runa-Lisas kusin, den kände dragspelaren **Walter Eriksson**, kom hem från New York på besök och sade att han gärna skulle vara med på deras bröllopsfest. Det fick han, och då spelade han dragspel också, minns Runa-Lisa.

De byggde sig ett hus i Västänträsk. Sigurd jobbade i **Rafael Mattssons** garage innan han öppnade eget garage i byn. Och så satsade han och två bekanta på en minkfarm. Det gick bra ett tag, men sedan sjönk minkpriserna och då ville kompanjonerna inte vara med längre.

–Men jag hade inga råd till att sluta. Sedan gick priserna upp en 3-4 år senare. Jag sålde farmen när den gick bra, och tjänade bra på det.

Sedan drog han igång en äppelodling på gården. Den odlingen finns kvar, och han tar god hand om den. Årets skörd ser ut att bli lyckad.

–Äpplen trivs när vattnet kommer uppifrån. Det blir inte lika bra när man vattnar träden.

Han har nog äppelodlingen att tacka för sin goda hälsa, säger han.

–Jo, jag går en liten runda runt ikring odlingen varje kväll. Det, och en liten whis-

Fakta/Sigurd Ingves, 90 år

Namn: Karl Sigurd Ingves.
Född: Den 7 september 1919 i Österbotten.
Bor: I Finström Västänträsk.
Gör: Pensionär och äppelodlare.
Familj: Frun **Runa-Lisa**, f. Mattsson, dottern **Irene Ingves-Backman**, som bor i Bålsta i Sverige med maken **Gustav** och barnen **Hannah** och **Jonathan**, och dottern **Lotta Björkman**, som bor i Haraldsby med maken **Lennart** och sönerna **Tobias** och **Mathias**.
Födelsedagen: Då är han på resa.

ky då och då – när jag var yngre.

Men hörseln har blivit sämre med åren. Sigurd jobbade många år i en bransch där det smällde och fräste väldigt högt utan att någon tänkte på att skydda öronen.

Firade i USA

När han fyllde 60 år for han och Runa-Lisa på en spännande resa till Nordamerika. De hälsade på bekanta, Sigurd fick se FN-skrapan i New York och ge sig ut på björnspaning i Kanada med sin bror **Gunnar**. Engelskakunskaperna var det si och så med, men Sigurd upptäckte att han klarade sig långt med ”whisky”, ”take it easy” och gott humör.

Två glada taxar springer omkring bland äppelträden. Tidigare hade Sigurd egna hundar, nu har han ett litet ”hunddagis”.

Jakt har han alltid gillat. Kan-ske inte själva skjutandet, men

nog gemenskapen i jaktlaget. Dottern Lotta visar upp en sil-verplunta med inskriptionen ”Tack Sigurd för maten”. Den fick han av Norrfinströmsjägar-na för alla år som han hade ko-kat soppan på rådjurshipporna.

–Men han är kvar i köket på hipporna. De blir inte av med honom, säger Lotta och skrat-tar.

Besöker hemtrakterna

Jo, det blev en riktig ålänning av den här österbottningen. Men när ni läser det här är han på väg till sina gamla hemtrakter, för att lägga en blomma på sina föräldrars grav, se på sitt barn-doms hem som nu är k-märkt, och hälsa på släkten.

Födelsedagspresenter tackar han nej till.

–Jag har allt jag behöver och mer därtill. Men en tårta skall vi väl ha?

–Det skall du nog få, lovar Lotta.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Chatham 5.9, Braviken 10.9, Hallstavik 11.9, Terneuzen 15.9.
Birka Exporter: Hallstavik 7.9, Braviken 8.9, Amsterdam 11.9, Hallstavik 14.9.
Birka Transporter: Helsingfors 6.9, Raumo 7.9, Lybeck 10.9, Travemünde 11.9, Helsingfors 13.9.
Birka Shipper: Sagunto 10.9,
Birka Carrier: Nådendal dockning 25.8-4.9, Helsingfors 5.9.
Birka Express: Hull 7.9, Bilbao 9.9, Hull 12.9, Helsingfors 15.9.
Birka Trader: Hull 5.9, Helsing-fors 8.9, Kotka 9.9, Hull 13.9.

Godby Shipping

Link Star: Mariehamn t.o.m. 31.9.
Midas: Raumo 2.9-5.9, Gdynia 7.9, Raumo 9.9-12.9, Gdynia 14.9, Kotka 16.9-17.9, Raumo 18.9-19.9, Gdynia 21.9.
Mimer: Amsterdam 7.9, Rouen 9.9-10.9, Raumo 15.9, Kotka 17.9, Amsterdam 21.9.
Miranda: Kotka 7.9-10.9, Antwerpen 14.9, London 15-16.9, Kotka 21.9-24.9.
Misana: Ferrol 8.9, Santander 9.9, Kotka 16.9, Raumo 17.9-18.9, Satan-der 24.9-25.9.
Misida: Kotka 31.8-7.9, Raumo 8.9-9, Hull 12.9, Ferrol 15.9, Satander 16.9, Kotka 23.9, Raumo 24.9-25.9, Ferrol 1.10.

Mistral: Antwerpen 7.9, London 8-9.9, Kotka 14.9-17.9, Antwerpen 21.9, London 22.9-23.9.

Gustaf Erikson

Tingö: På dock.
Ahtela: Linjetrafik Helsing-fors – Muuga v/v.
Josefine: Mariehamn.
Nathalie: Dalsbruk.
Amore: Riga.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Kotka 7.9.
Auto Bank: Zeebrugge 7.9.
Auto Bay: Santander 7.9.
Belgard: Upplagd i Mariehamn.
Borden: Santander 81.9.
Bravaden: Ingå 8.9..

Estraden: Harwich 7.9.
Fingard: Upplagd i Åbo.
Klenoden: Mäntyluoeto 7.9.
Najaden: Amsterdam 7.9.
Nedgard: Upplagd i Mariehamn.
Nordgard: Åbo 8.9.
Norking: I trafik Zeebrügge/Tilbury
Norqueen: I trafik Rotterdam/Tee-sport.
Norsky: I trafik Zeebrügge/Tee-sport
Norstream: I trafik Zeebrügge/Tee-sport.
Ostgard: Grangemouth 7.9.
Seagard: Fredrikshamn 7.9.
Swegard: Mäntyluoeto 7.9.
Sydgard: Rochefort 11.9.
Trenden: Karleby 7.9.
Westgard: Kaskö 7.9.

Myra Dahlblom skall hon heta, dottern som Annika Bergman och Dante Dahlblom i Finström Godby fick den 26 augusti. Vid födseln vägde hon 3.625 gram och var 51 cm lång. Med på bilden är Myras syskon Hanna, 11, Wille, 7, och Arwid, 2 år. Foto: PRIVAT

Skolmaten

Vecka 37, 7-11 september

Godby

Måndag: Kebab pytt i panna, stekt ägg, rödbetor, grönsaker.

Tisdag: Lasagne, sallad, grynost.

Onsdag: Citron- och limefisk,

potatis, sås, råkost.

Torsdag: Kyckling, ris, currysås, sallad.

Fredag: Korvsoppa, bröd, ost.

Kyrkby och Vikingaåsen

Måndag: Pannbiff, pepparsås, potatis, sallad.

Tisdag: Wokad kyckling, grönsaker, ris.

Onsdag: Ugnsbakad lax, citronsås, potatis, sallad.

Torsdag: Sjömansbiff, sallad.

Fredag: Höstsoppa, mjukt bröd, pålägg.

Mariehamns stads grundskolor

Måndag: Ugnsfärs, sås, potatis, lingonsylt.

Tisdag: Gröt, sylt, pålägg.

Onsdag: Fisk, sås, potatis.

Torsdag: Kycklingpanna, aioli.

Fredag: Köttsoffa, ost, bröd.

Kom ihåg

■ ■ ■ **Ahveniset:** Hei! Suomen-kielinen lastenkerho 3-6 -vuotiaille alkaa lauantaina 5.9. kello 14-16 St. Mårtensgårdenilla. Teemana on likenne ja ohjaajina toimivat Hillemari ja Terttu. Ilmoittautumiset Tertulle, puh. 0400 324 053. Syksyn seuraavat kerhokerrat ovat 3.10. ja 14.11, molemmat kello 12-14.

Barnklubb på finska, för 3-6-åringar, börjar lördag 5.9. kl 14-16 på St. Mårtensgården. Temat är trafik och ledarna är Hillemari och Terttu. Anmälningar till Terttu, tel 0400 324 053. Höstens följande klubbträffar är 3.10. och 14.11, båda kl 12-14.

Diabetesföreningen på Åland:

Utfärd med familjeträffen måndag 7.9 till Brandkärmuseet. Samling kl 18.00 vid Hugo Anderssons butik i Frebenby. Anmälningar senast fredag till Marianne Österåker, tel 050 375 3540.

Folkhälsan i Lemland informerar:

Vattengymnastiken som skulle börja tisdag 8.9 kl 20.00-21.00 är inhiberad p.g.a ledarbrist. Beklagat!

Kastelholmsnejdens gille

lesdansare: Kom med på gillesdans varje måndag kl 19.30 på Källbo skola i Godby, ingång vid biblioteket. Du bör kunna de vanligaste gammeldanserna som vals, schottis och polka. Ta gärna din partner med, men det är inget måste. På fötterna bör du ha bekväma dansskor som inte lämnar efter sig svarta märken. Vi kan lova dig trevliga dansstunder och garanterad förhöjning av konditionen! Funderar du över något, maila till britt@aland.net eller ring tel 040 557 0829.

■ ■ ■ **Lijnwäfware Erich Sundbergs släktförening:** Årsmöte söndag 6.9 kl 14.00 på Mats Jans i Svartsmara.

■ ■ ■ **Mariehamns pensionärsförening:** Vår tidning Nyset ska delas ut tisdag 8.9. Tidningen finns på Röda Korsgården kl 11.00. Hoppas att alla utdelare kan komma med och dela ut höstens första tidning.

■ ■ ■ **Oratoriekören:** Höstens övningar startar måndag 7.9 kl 19.00 i Margaretagården. I höst kommer vi att öva in Nils Lindbergs "Swedish Folk Tunes from Dalecarlia" – en helhet

med dalakoraler för kör och orgel under Kaj-Gustav Sandholms ledning. För mer information Kaj-Gustav Sandholm 0400 793 307 och http://oratoriekoren.sangochmusik.fi/ovningsschema/

■ ■ ■ **Röda korsgården:** Blodtrycksmätning för pensionärer tisdag 8.9 kl 10.00-12.00.

■ ■ ■ **Steinerpedagogikens vänner på Åland:** Föreläsning måndag 7.9 kl 18.00 på Stadsbiblioteket. Tema: "Vår hälsa" med Raili Hake. Serien fortsätter 5.10 med sjukskötare Pirkko Tolmunen och 2.11 med hälsovårdare Soffi Wetherhoff.

■ ■ ■ **Vårt Hjärta:** Har du anmält dig till vattengymnastiken? Ring kl 9-15 tel 527 360, 14 195, 0457 524 3798. Start tisdag 8.9 i Gullåsen, måndag 14.9 i Allaktivitetshuset, torsdag 24.9 i Mariebad, startdatum i Godbybas-sängen ger Eva Helling tel 43 080. NYHET/ny grupp, start torsdag 17.9 i Allaktivitetshuset, kl 16.3 -17.30 för dig som vill vattengympa två ggr/vecka, även andra kan anmäla sig.

■ ■ ■ **ÅBSK:** Utställningsträning söndag 6.9 kl 15.00 och lördag 19.9 kl 13.00 på plan. Frågor, ring Gudrun 38 325/0457 343 1490.

■ ■ ■ **Ålands hörsselförening:** Du kommer väl med: Boule med korvgrillning måndag 7.9 kl 18.00. Vattengympan startar torsdag 17.9 kl 16.30. Anmälan till båda görs på tel 527 360, Handicampen, senast fredag 4.9.

■ ■ ■ **Ålands Marthadistrikt:** Som-marmarthadag söndag 6.9 kl 12.00 på Alandica. Maria Båsk föreläser om "Guldanten på livet - Ålderdomen". Efteråt finns servering av kaffe och smörgås.

■ ■ ■ **Ålands spelmansgille:** Höstens övningar startar måndag 7.9 kl 19.00 i Björby skola.

■ ■ ■ **Ålands trädgårdsförening:** Plantauktion i Hus- och fritidscenter på Uppgårdsvägen 3 i Dalboområdet måndag 7.9. Du som vill ge planter kommer kl 18.30 och du som vill köpa kommer kl 19.00.

OBS! Det händer

FREDAG 4.9

40-ÅRSJUBILEUM

■ ■ ■ **Högskolan Södra, Navigationsskolan, kl 12.00.**

Jubileet uppmärksammas i samband med högskolans inskription. Festtalare är professor Inger Eriksson.

NÖJE

■ ■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj.

■ ■ ■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

■ ■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Richard "Räven" Holmberg.

VERNISSAGE

■ ■ ■ **Stadsbiblioteket kl 14.00.**

"Min värld blir din – med tre färger!" Åländska eftisbarn har målat sin värld.

LÖRDAG 5.9

AKTIVITETSDAG

■ ■ ■ **Godby Källbo skola kl 12.00-16.00.** Alla får åka brandbil, hoppslott, kontroll av brandsläckare, demonstration av nya värmekameran. Brandkårens alla brandbilar på plats.

■ ■ ■ **Biblioteket.** Finströms FBKs 75-års jubileumsutställning öppnas i biblioteket. Sagostund med brandkärstema kl 12.30. Bokloppis, boktips, Guitar hero kl 13.30-16.00.

DANS

■ ■ ■ **Arkipelag restaurangen kl 22.00.** Conny Henrix.

■ ■ ■ **Eckerö hotell kl 20.00.** The Rockers.

■ ■ ■ **Brändö Gullvivan kl 21.00.** Dans.

■ ■ ■ **Hammarland Hammarbo kl 20.00.** Boje och Johan.

FÖRELÄSNING

■ ■ ■ **Öppna högskolan, Nеп-tunigatan 17, kl 12.00-13.00.**

"Gör din röst hörd – Mångkulturella möten i media". Föreläsare Carlos Ejemyr Rojas, en av grunderna till kulturtidningen Gringo.

LOPPIS

■ ■ ■ **Hammarland Skarpnätö-vägen 592 kl 11.00-15.00.**

Loppis.

NÖJE

■ ■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** The Matchmen.

■ ■ ■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

■ ■ ■ **Parks bar kl 22.00.** Richard "Räven" Holmberg.

■ ■ ■ **Eckerö hotell kl 23.30.** Elvis-show.

SÖNDAG 6.9

FÖRELÄSNING

■ ■ ■ **Godby kongresshotell kl 14.00.** "Emigranternas dag".

Konstnären Phil Fagerholm från Seattle, Washington, USA berättar om sin galleriverksamhet och sina åländska rötter.

LOPPIS

■ ■ ■ **Hammarland Skarpnätö-vägen 592 kl 11.00-15.00.**

Loppis.

■ ■ ■ **Sund Hulta kl 11.00-15.00.** Antik- och loppisboden.

MARTHA 110 ÅR

■ ■ ■ **Alandica kl 13.00-17.30.**

FALLTALSPROGNOS, ÅLANDS FÖRSÖKSSTATION:

Vid mätningar av falltalet för vårsådd brödsäd har följande resultat erhållits:

Sort:	Falltal	Fuktprocent
	2.9.	2.9.
Vårvete:		
Dacke, eko	270	23
Dacke, IP	273	26
Zebra	322	24
Vinjett	302	23

Vinjett är sådd 25/4, Zebra 26/4. Mer info finns på www.forsok.ax.

Martha firar 110 år med lek och allvar. Föreläsningar kring temat barn. Kl 13.00 Musikteater "Folk och rövare i Kamomilla stad". Prova på aktiviteter, lotteri och musik.

MOTORTRÄFF

■ ■ ■ **Mariehamn Torget kl 13.00-16.00.** Motorträffen 2009. Tävlingsfordon, jänkare, veteranbilar, sportbilar, custombyggen, motorcyklar m.fl. Delta i tävlingen "Ålands häftigaste bil" och "häftigaste MC".

MÅNDAG 7.9

BOKCAFÉ

■ ■ ■ **Röda Korsgården kl 14.00.** Bokcafé med Doris Ingman. Yrsa Stenius bok "Taxar, kärlek och sorg".

DISKUSSION

■ ■ ■ **Lemlands skola kl 18.30.** Kom och diskutera Lemlands idrottsförenings framtid. Från ÅIF deltar Lena Eriksson.

FÖRELÄSNING

■ ■ ■ **Lemland Valborg kl 18.00-20.00.** "Barn och ekonomi".

Janine Smeds, ekonomisk rådgivare från Finlands Marthaförbund, föreläser om planering i praktiken, kännedom om familjens ekonomi och barnens pengar. Jan-Arthur Josefsson, Ålandsbanken, information om regelbundet sparande.

NÖJE

■ ■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

RADIO

■ ■ ■ **Ålands radio kl 15.03.** I Porträttet berättar Walton Grönroos om sin väg från Finström till Europas operahus i ett program från 1991. Redaktör: Pernilla Camert. Repris 12.9 kl 14.00.

SEMINARIUM

■ ■ ■ **Arkipelag, Matrosrummet, kl 13.00-15.30.** "EU:s Östersjöstrategi, projektfinansiering och samarbete för regional utveckling".

SEVÄRT

MARIEHAMN

■ ■ ■ **Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27.**

"Frågor". Marlene Lindbäck visar blandade tekniker. Pågår till 26 september. Öppet tisdag–fredag kl 11–17, tisdagar även 18–20, lördagar 11–14.

■ ■ ■ **Medimar, Torggatan 10.** Collage och andra verk av Britta Gustafsson. Pågår under september.

Öppet måndag-torsdag kl 8–16, fredag 8–14.

■ ■ ■ **Mariehamns stadsbibliotek.**

"Min värld blir din – med tre färger!" Åländska eftisbarn har målat sin värld. Pågår till 14 september. Öppet måndag-fredag kl 10–20, lördagar 10–16.

■ ■ ■ **Museifartyget Pommern.**

4-mastade fraktssegelfartyget Pommern är det enda fartyget av sitt slag som är bevarat i ursprungligt skick – i hela världen!

Öppet september 10–16.

■ ■ ■ **Nordens Institut på Åland, Köpmansg. 4.**

Fotoutställning "Tillbaka till Peipussjön, Prichudie, Revisited, Ryska gammaltroende i Estland".

■ ■ ■ **Sjökvarteret Österhamn.**

En levande marin miljö med båtbyggeri, smide och annat hantverk jämte museum och restaurang. Här finns hamn för traditionella skutor och träbåtar med 300 m kaj och det mesta i serviceväg.

Sommarutställning "Åländskt skepps- och båtbyggeri" i Sjökvarters museum.

Öppet måndag–fredag kl 9–11.

■ ■ ■ **Ålandsbanken Väster-näs.**

Ålands reumaförenings kurs Avslappningsakvarellmålnings ställer ut sina alster. Pågår till 30 september.

Öppet vardagar kl 9.30–16.15.

■ ■ ■ **Ålandstrafikens väntsal.**

Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i.

Öppet måndag-fredag kl 9–17.

■ ■ ■ **Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.**

Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12–16.

■ ■ ■ **Ålands sjöfartsmuseum.**

Utställningen "Farväl till seglen" uppmärksammar i ord, bild och föremål att det i år är 60 år sedan de sista lastbärande segelfartygen rundade Kap Horn. Kompletteras med svenska konstnärinnan Hilde Lütken-Bengtssons tavlor målade ombord på Passat under en resa från Sverige till Sydafrika år 1947. Pågår till 2 oktober.

Öppet vardagar kl. 10-16 och helger kl. 12-16.

■ ■ ■ **Ålands museum och Ålands konstmuseum.**

"Utpost, mellanland och brygga". Utställningen handlar om Åland som en utpost, ett mellanland - först mellan Sverige och Ryssland, sedan mellan Finland och Sverige - och en brygga mellan dessa stater där kulturer och språk möts och identiteter kan sökas och formas från flera håll.

Inbjudna skribenter och konstnärer tolkar fritt de tre begreppen. Pågår till 6 september.

Target

"Flygplanshistoria i miniatyr". Henrik Salminen fick sina första flygplansbyggsatser i mitten av 1950-talet. Det blev upptakten till ett livslångt intresse för flyghistoria. Genom åren har Salminen färdigställt ca. 200 modeller men samlingen rymmer även obyggda satser, uppskattningsvis över 2.000 sådana. Pågår till 15 november.

Öppet tisdagar och torsdagar 10–20, onsdagar och fredagar 10–16, lördag-söndag kl 12–16. Måndagar stängt.

ECKERÖ

■ ■ ■ **Post- och tullhuset, Södra galleriet.**

Öppet till 7 september dagligen kl 10–16.

■ ■ ■ **Galleri café Lugn & Ro.**

Öppet till 7 september dagligen kl 10–16.

■ ■ ■ **Ålands jakt- och fiske-museum.**

Ett specialmuseum inom jakt och fiske, visar den åländska befolkningens jakt och fisketraditioner. Sommarutställning: "Kökar". Kökarkvinnor, ingående i Bildkonst-cirkeln ställer ut och säljer av sina oljemålningar med Kökarsmotiv. Pågår till 15 september.

En utställning med bilder av den kända fågelmålaren Tom Björklund från Helsingfors.

Öppet dagligen kl 10–17.

FINSTRÖM

Biblioteket.

Finströms FBKs 75-års jubileumsutställning. Pågår till 30 september.

Godby hotell.

Krisitna Värman ställer ut keramik i kaféet. Pågår till 30 september.

GETA

Ålandsbanken.

Fotoutställning "Anni, en Getas vardagshjälte."

JOMALA

Jomala bibliotek.

Utställning av de bidrag som lämnades in till vårens fototävling på temat "friluftsliv". Pågår till 30 september. Öppet måndag-torsdag kl 14–20.

KÖKAR

■ ■ ■ **Klosterkällaren, Franciscuskapellet.**

Fornlämningarna av ett medeltida franciskanerkloster på Hamnö är de mest spännande som finns i den åländska skärgården. Öppet dagligen till 30 september.

SUND

■ ■ ■ **Bomarsunds fästningsområde.**

Tsar-Rysslands fästningsområde. Kan besökas när som helst.

■ ■ ■ **Jan Karlsgården och Vita Björn.**

Öppet alla dagar kl 10–17 till 15 september.

Kastelholms slott.

Öppet alla dagar kl 10–17 till 15 september.

Sunds bibliotek.

Till minnet av Valny Hedberg visas en del av hennes böcker samt hennes folkdräkt. Öppet måndag och torsdag kl 17.30–20.30, tisdag 10–16.

VÅRDÖ

■ ■ ■ **Strömsgården.** Karl Söderlunds tavlor. Minnesutställning.

Öppet seminarium:

Åländsk identitet och attityder till invandring

Bogdan State

presenterar sin rapport

"Strangers by Degrees - Attitudes toward Immigrants in the Åland Islands"

Mariehamns stadsbibliotek tisdagen den 8 september klockan 18.00

Seminariet hålls på engelska. Kort introduktion på svenska.

KÖP EN E

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Att undergräva internets värde är det sista vi behöver i en värld där yttrandefriheten är så hårt trängd.

HELENA GIERTTA, chefredaktör, i Journalisten

Ung kreativitet på utställning

Eftisbarn fick skapa med riktigt konstnärsmaterial

–Det finns inga barn som inte är kreativa. Vi har velat hjälpa dem att ta vara på kreativiteten, öppna en ny värld genom att erbjuda de rätta verktygen.

Det säger Riggert Munsterhjelm som lett det konstprojekt i Folkhälsans regi som på lördag har vernissage i stadsbiblioteket i Mariehamn.

”Min värld blir din” är namnet på konstprojektet som tidigare prövats på fastlandet och som också stöds av Svenska kulturfonden. Eftisbarn i åldrarna 7-8 år erbjuds möjlighet att skapa konstverk med riktigt konstnärsmaterial och under sakkunnig handledning av konstnärer. I våras fick 124 eftisbarn på Tärnan och Ugglan i Mariehamn, Föglö eftis och Humlan i Jomala möjlighet att delta i detta konstskapande under handledning av konstnärerna Barbro Eriksson, Britta Gustafsson, Monique Lundberg, Keathy Eriksson-Jourdan och Kjell Ekström.

Riggert Munsterhjelm är kurator för den utställning som nu får sin vernissage i stadsbiblioteket. Han har gjort ett urval bland de konstverk som barnen åstadkom. Utställningen omfattar 39 arbeten, alla snyggt inramade och försedda med glas.

–Det är inte bara ”de bästa” som finns med. Jag har velat åstadkomma en helhet, säger han.

Brobyggande

Bertil Nordin, verksamhetsledare på Folkhälsan, berättar att tanken är att de utställda verken skall köpas in av sponsorer och sedan gå vidare till äldreboenden för att där fortsätta att sprida konstupplevelser.

–Det handlar om ett brobyggande mellan generationerna, säger Nordin.

Att det som ställs ut är konst som det verkligen lönar sig att ta en titt på under den tid som utställningen varar kan illustreras med det som hände när

Kreativt. Alla barn är kreativa, säger Riggert Munsterhjelm som lett projektet med eftiskonst och är kurator för den utställning som nu hålls på stadsbiblioteket.

motsvarande eftiskonst ställdes ut på Galleri Sinne i Helsingfors och en del arbeten visades i galleriets skyltfönster. Då kom förbipasserande in och frågade vem konstnären var, i tron att det var någon etablerad konstnär.

Optimera skapandet

De unga konstskaparna har arbetat bara med grundfärgerna, blått, gult och rött och man har kunnat välja mellan gouache och akryl. Målat har man gjort på syrafritt, papper.

Enligt Riggert Munsterhjelm är det en viktig del av arbetet att deltagarna har kunnat använda konstnärsmaterial.

–Bra material kostar och vanligtvis låter man därför inte barn måla på bra papper och med bra färger. Vi ville optimera deras skapande genom att tillhandahålla de rätta verktygen.

På samma sätt är också presentationen av det som ställs ut viktig. Inramningen och det att arbetena visas bakom glas.

–Genom glaset återfår målningarna den fuktighet som de haft när barnen målade dem.

Inspirerande

Att deltagandet i konstprojektet varit inspirerande för barnen kan både Riggert Munsterhjelm och Ann-Katrin Mörn, som hjälp till som assistent, intyga. Men inte bara det.

–Alla som deltagit är i sig målgrupper, också de konstnärer som varit handledare, säger Munsterhjelm.

På frågan om de åländska arbeten på något sätt skiljer sig från dem på fastlandet svarar han:

–Visst kan man se en del skillnader. De målningar som gjordes av barn i större städer, som Helsingfors och Åbo, är mer dramatiska, hade starkare visuella effekter medan målningarna från Åland och Österbotten är lugnare.

Kollektivt

Med på den utställning, som har vernissage på stadsbiblioteket på lördag kl.14, finns arbeten från alla deltagande åländska eftisar. Verken är medvetet osignerade.

Föreläsning om EKONOMIHANTERING I VARDAGEN

Måndag 7 september kl 18-20 på Valborg, Lemland.

Janine Smeds, ekonomirådgivare från Marthaförbundet föreläser och diskuterar kring planering i praktiken, kännedom om familjens ekonomi och barnens pengar.

Jan-Arthur Josefsson, Ålandsbanken, ger information om regelbundet sparande.

Kaffet serveras av ungdomarna på Valborgs vind.

Hjärtligt välkomna!

Arr: Södra Lemlands Marthaförening

ÅLANDSBANKEN

Konst. ”Höstvind” ur utställningen på stadsbiblioteket.

–Det finns alltid en risk att någon vill skapa en barnstjärna och det vill vi inte medverka till. Det här är något kollektivt där alla är delaktiga, också de som inte har fått sin egen målning med på utställningen, säger Riggert Munsterhjelm.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Konst. ”Händer, ränder” ur utställningen.

Folkhälsans verksamhetsledare Bertil Nordin ser eftisprojektet som en brygga mellan generationerna eftersom verken skall gå vidare till äldreboenden.

Kultur i skärgården bjuder på flera

kurser under hösten trots att projektet egentligen avslutades den sista augusti.

–Förhoppningen är att det under år 2010 och i framtiden blir en fortsättning av projektet. Bofasta skärgårdsbor och bosatta kulturarbetare i skärgården önskar även i fortsättningen ett rikt utbud av konst och hantverk inom Skärgårdens ambulerande kulturskola, skriver man i ett pressmeddelande.

Under hösten genomförs följande aktiviteter:

■ Smide på Lappo den 11-12.9 i smedjan vid skärgårdsmuseet.

■ Kroki på Brändö torsdagen den 1.10 i Brändö skola.

■ Kroki på Kumlinge fredagen den 2.10 i Kumlinge skola.

■ Smide på Kökar den 9-10.10 i Kökar hembygdsförenings smedja.

Anmälningar tas emot av **Anna Sundblom** på adressen annasundblom@hotmail.com eller per telefon 04573613373. □

Estniska och åländska unga

har under nio dagar arbetat, lekt, umgåtts, lagat mat och diskuterat i ett ungdomsutbyte finansierat av EU:s program ”Youth in Action” och arrangerat av Skunk, intresseorganisationen för ungdomar i skärgården, berättas i ett pressmeddelande.

Utbytet var upplagt i två delar. Den första som en turné till alla fyra högstadierna i skärgården, där höll gruppen halvdagsprogram med information om Estland och ön Ormsö, information om Skunk och EU:s ungdomsprogram, man jobbade med samarbetsövningar och diskuterade med hjälp av olika metoder, hur det är att leva i skärgården.

De två sista dagarna arbetade gruppen på Kumlinge tillsammans kring: ”Finns det ett liv för unga i skärgården?” och ”Vad havet tar och ger!” Bland annat skrevs och uppfördes en skärgårdsrapsoði. En utställning och ett bildspel gjordes även.

Utbytet har filmats under ledning av **Johan Karrento** resultat planeras att bli en kortfilm. □

Ikaros är en av fyra tidskrifter

som i år får undervisningsministeriets kulturtidskriftspris om 10.000 euro. Priset delades ut i går av kulturminister **Stefan Wallin**.

Ikaros utkommer i år för femte året i rad. Sedan starten 2004 har målsättningen varit att upprätthålla ett forum för information och diskussion kring vetenskaperna. Tidskriften har starka kopplingar till ämnet filosofi vid Åbo Akademi och distribueras som en bilaga till Ny Tid.

Vid årsskiftet lämnar **Sara Othman** och **Barbro Nordling** över posten som chefredaktör till **Marcus Prest**. □

Ta med familjen – fira 110 år med Martha
RÄTTEN TILL EN SUND OCH TRYGG UPPVÄXT

Studia Generalia 6.9 kl 13.00-17.30 – Gratis inträde
Alandica kultur och kongress

Föreläsningar:

14.30 Alla andra får – om ekonomifostran, Janine Smeds
15.30 Barnens internet, Marika Mattfolk
16.30 Barn och idrott, Lena Eriksson

Program:

13.00 Folk och rövare i Kamomilla stad – musikteater
15.00 Alandia Strings uppträder
16.15 Siilikotten – Matts Stenlund

Aktiviteter hela dagen:

Bl.a. lek- och rörelsebana, skapande verkstad, ansiktsmålning, pysselhörna, ballonger, lotteri – vinn en Martha för en dag!

Möjlighet till barnpassning under föreläsningarna finns, meddela gärna på förhand, tel: 0457 3435 511.

Välkomna!

Arr: **Ålands Marthadistrikt** – www.aland.martha.fi

Ställer ut. Britta Gustafsson bland några av de collage hon visar på Medimar.

Visar lekfulla collage

–Det är befriande att jobba med collage, säger Britta Gustafsson som just nu ställer ut i Medimars väntutrymmen vid Torggatan i Mariehamn. En utställning där tonvikten ligger på just collage.

Britta Gustafsson berättar att hon gillat att arbeta med collage ända sedan hon gick på målarskola i Sverige och fick sin konstutbildning. Redan på den tiden fick hon också en hel del uppmuntran för sina collage.

–Kanske är det leken, det att få experimentera med lappar som tilltalar mig. Jag gillar ju över huvud taget att experimentera och prova på nya saker.

Hon menar också att den icke-föreställande konst som hon oftast sysslar med passar collage.

Egen stil

Trots att hon sysslar med olika tekniker hoppas hon ändå att man på något sätt kan känna igen hennes stil, att hon får något med sig när hon går över från en teknik till en annan.

–Åtminstone har man sagt mig att man kan känna igen mig i mina arbeten trots att jag använder olika tekniker.

Britta Gustafsson undviker

Målning. Utställningens enda oljemålning är gjord på plåt.

också att ge sina arbeten titlar. När man ger någonting ett namn så styr man också betraktaren och det vill hon inte att skall ske.

–Kallar jag ett arbete någonting så får jag ofta frågor om vad jag menar och det vill jag undvika. Det är bättre att lämna allt öppet.

Senast ställde Britta Gustafsson ut i Godby för bara någon vecka sedan. Den utställning hon nu håller ser hon som en fortsättning men den är ändå ganska annorlunda jämfört med Godby-utställningen.

Olja på plåt

Utöver collage visar hon en del

tryck och med finns en oljemålning på plåt, ett material som hon använt i tidigare sammanhang.

Utställningen har vernissage om en vecka, fredagen den 10 september kl. 17-19 och kan sedan ses månaden ut. Utställningen är, liksom tidigare utställningar på samma plats, inte avsedd enbart för dem som besöker läkarcentralen utan öppen för alla intresserade.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Stående ovationer och extranummer

Lars Karlssons nya operaoratorium Scener från Finska kriget uruppfördes i Fredrikshamn förra veckan. Tonsättaren tror att uppsättningen skulle fungera bra även i Ålandica.

Från början var avsikten att operaoratoriet Scener från Finska kriget skulle bli en helaftonsopera, men som Nya Åland tidigare skrivit, drabbades beställaren Fredrikshamns stad av hårda nedskärningar och upphovsmännen blev tvungna att krympa projektet till en mindre uppsättning.

I fredags förra veckan var det urpremiär, både Helsingin Sanomat och Hufvudstadsbladet recenserar uppsättningen i välvilliga ordalag, trots att man beklagar det krympta projektet. Wilhelm Kvist i Hufvudstadsbladet nämner särskilt den folkligt klingande koralen

i början av verket samt den avslutande hyllningssången med en liten fuga.

Hemskt nöjd

Kompositören Lars Karlsson är mycket nöjd med mottagandet av verket.

–Ja, det blev succé, om man nu som upphovsman får säga det själv. Det blev en stor framgång för alla inblandade och vi fick ge den avslutande fosterländska psalmen som extranummer. Jag är hemskt nöjd med resultatet.

Han medger att det från början inte kändes så bra när de blev tvungna att krympa projektet på grund av dåliga ekonomiska tider, men eftersom tiden är bra.

Ryms i Ålandica

–Vi har konstaterat att det här också är ett lämpligt verk för Finlands självständighetsfirande. Det är jubileum på kommande om några år.

Kompositören säger att ver-

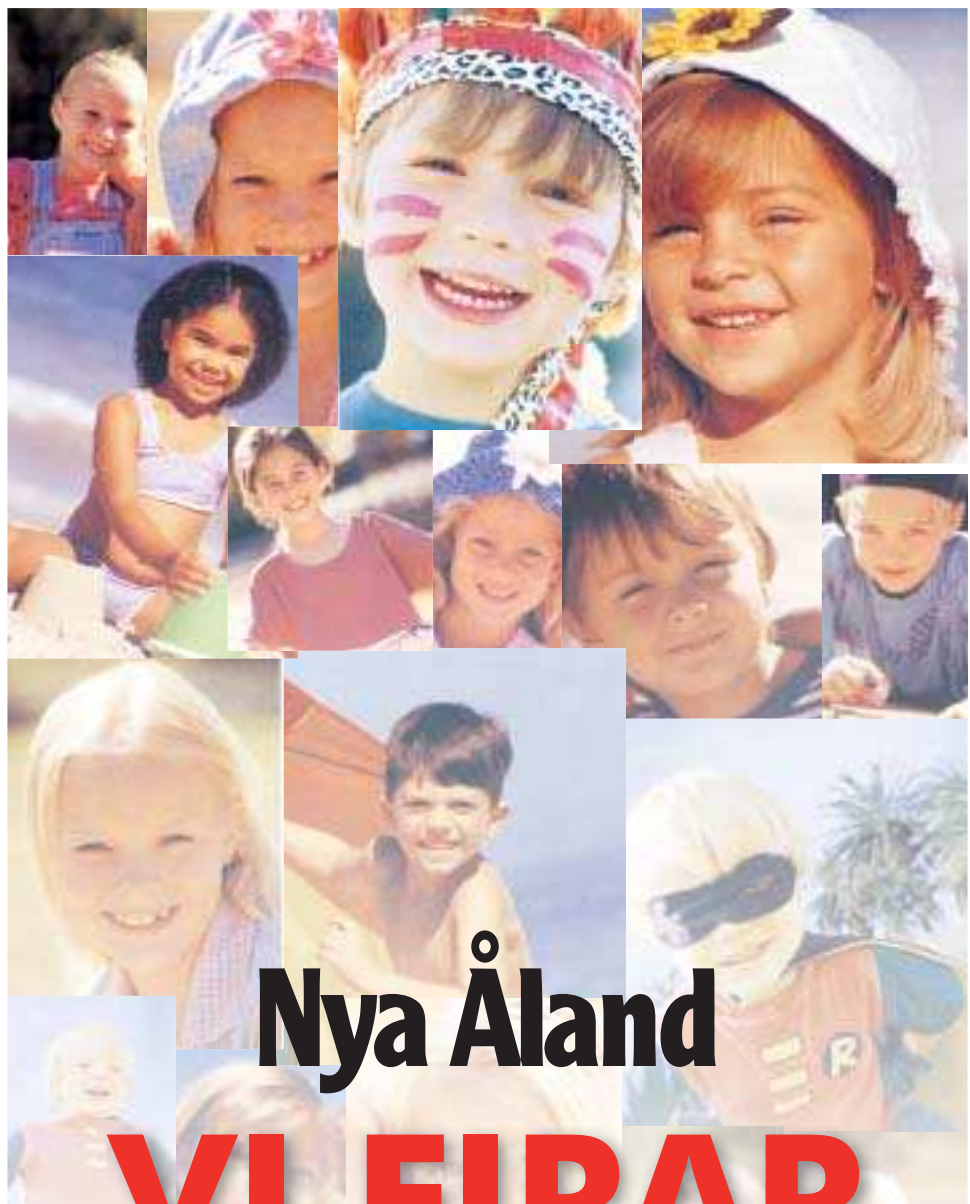
Nöjd kompositör. Lars Karlsson är mycket glad över mottagandet av operaoratoriet Scener ur Finska kriget. Han tycker verket även kunde framföras på Åland. Arkivfoto från Joeloperans premiär: ANDREAS DIENERT

ket är skrivet för en bra kammarkör, en liten orkester och fyra solister.

–Nu hoppas vi kunna ta uppsättningen till Helsingfors.

Några konkreta planer att ta verket till Åland finns inte. –Men det skulle passa bra att framföras i Ålandica!

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax

Nya Åland VI FIRAR

Barn som ler mot dig – finns det något bättre i världen?

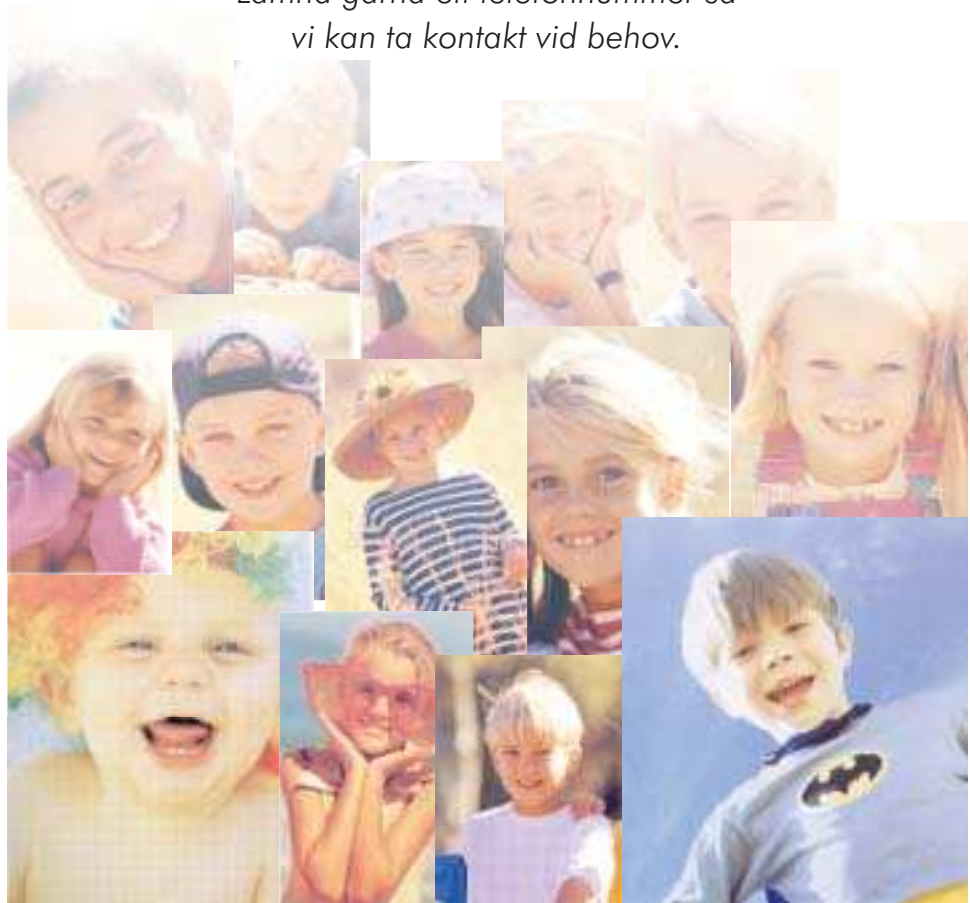
Vi är stolta över våra fina ungar.

I Nya Åland kan du överraska med en hälsning i form av bild och text på födelsedagen till pojkar och flickor mellan 1 till 15 år.

Det är gratis!

Skicka in din firarhälsning genom vår hemsida www.nyan.ax/familjen/vi-firar eller genom ett mail till redaktion@nyan.ax senast klockan 12.00 dagen före publicering. Det är enkelt. Vi vill veta barnets namn, bostadsort, ålder, födelsedag och vem/vilka som gratulerar.

Lämna gärna ett telefonnummer så vi kan ta kontakt vid behov.

**Lång-
lördag!**

Den 5/9 har vi extra
öppet kl. 9-15.
Välkommen!

Nyhet! Soffa
1365€
Ord.pris 1465€

Nyhet! Kombinationssoffa Focus i tyg Bonalt brown, komb. på bilden, B 293, D 86/154, H 84 cm **1365€** (1465€)

Köp en ny soffa eller fåtölj för minst 800€ och få
100€ RABATT!

Skynda dig! Gäller till och med måndag 7/9.

**Tag 3
kuddar
betala
för 2!**

Soffa
990€
Ord. pris 1090€

3-sits soffa Sit Down med divan, armstöd Big i tyg Cortina Night, B 299 cm **990€** (1090€).
Soffbord Lago i ekfanér **299€**. **Sidenkudde** Dupion, 20-tal färger **25€**. **Tag 3 betala för 2!**

**Nyhet!
Torsdags-
öppet till
kl. 19!**

Nyhet! Soffa
840€
(945€)

Nyhet! 3-sits soffa Vardag, armstöd Essingen i tyg Vera Grey, B 222 cm **840€** (945€)

Soffa
840€
Ord. pris 945€

3-sits soffa Oxford i tyg Catren Bone, B 210 cm **840€** (945€)

Fåtölj
1630€
(1735€)

Fåtölj Timeout i fårsinn Grafit och ek **1630€** (1735€). Fotpall **475€**

**Ny
katalog
här!**

Äntligen FREDAG

VIN & MAT

KRÖNIKA

PORTRÄTT

SERIER

NÖJE

Johanna Dahlgren 33 år aktiv

ÄNTLIGEN FREDAG TIPSAR

Lyssnar på: Iggy Pops senaste album "Preliminaires". Gubbig knarkrock i bossanovakostym med texter baserade på fransosen **Michel Houellebecqs** existentialistiska roman Refug. Punkigt och pretto på samma gång.
För övrigt... kommer höstens sändningar på Åland 24 bli något i håstväg.

William Johansson, programledare.

Läser: Jan Guillous "Ordets makt och vanmakt. Mitt skrivande liv". Rekommenderas starkt.
För övrigt... väntar jag på nya säsongen av Hell's Kitchen med Gordon Ramsay.

Mårten Sundberg, kvällschef

Tittar på: True Blood. Vampyrserie på SVT1 som fått mig att fastna framför burken.
För övrigt... längtar jag redan till nästa sommar. Och våra grillpartyn.

James Henderson, mediasäljare

Läser just nu: The little stranger. Äntligen en ny bok av **Sarah Waters!** Dessutom är det en ruggig spökhistoria, perfekt för regniga höstkvällar.
För övrigt... är jag nu två veckor ledigt innan jag börjar mitt första "riktiga" jobb.

Tanja Lönngqvist, reporter

JOHANNA DAHLGREN

Namn: Johanna Dahlgren.
Ålder: 33 år.
Bor: i Saltvik Nääs.
Familj: sambon **Christian Ekström** och dottern **Alde**, 1 år och 5 månader.
Gör: vårdledig hotellchef på hotell Pommern. Egenföretagare.
Vill... ta upp dykningen igen.
Hoppas... att vi får vara friska.
Kan... hålla många bollar i luften.

Från Alvas till Kobbba klintar

För många ålänningar är Johanna Dahlgren fortfarande Alvas-Johanna. Men under de senaste fyra åren har hon hunnit med mycket annat. Hon har precis flyttat hem med familjen till huset i Saltvik efter en intensiv sommar på Kobbba klintar.

Johanna Dahlgrens fem år som föreståndare på diskoteket Alvas på Ålandsvägen var intensiva.

–Jag var föreståndare mellan 2000 och 2005. Före det jobbade jag extra i baren, säger hon i en omgivning helt olik ett fullsatt diskotek.

Vi träffas i Saltvik Nääs, vid det gamla hus som Johanna renoverar tillsammans med sin sambo **Christian Ekström**. Solen skiner, gräset är nyklippt runt det röda huset som står i något som en gång i tiden var en handelsträdgård.

–Vi har en massa träd från den tiden som vi inte vet vad är, säger Johanna och skrattar.

Runt oss där vi sitter på gården tultar dottern **Alde**, snart ett och ett halv år. Min penna och mitt block väcker stort intresse och med uppfordrande ljud försöker Alde övertyga mig om att ge dem till henne. Sedan flyttas intresset till fotografen **Erkkis** kamera.

Under hela vårt samtal håller Johanna ögonen på sin dotter som rustar på med ousinlig energi.

Johanna föddes för 33 år sedan i Saltvik Bertbyvik. Hon är alltså en östra saltvikare som blivit västra saltvikare.

–Jag var mycket ute i naturen och har alltid varit en bak- och fixmänsk.

Drömmen var att bli kock.

–Det var självskrivet. Min farmor och min mormor lagade mycket mat,

min pappa var kockstuert och min mamma jobbade delvis med att koka så intresset kom därifrån. Men jag ville bli lärare också.

I vadå?

–Det vet jag inte. Jag har funderat på det nu också och har läst lite pedagogik.

Men Johanna kom inte in på restaurangkokutbildningen efter Yrkesskolan så hon utbildade sig till servitör. Sedan har hon hunnit läsa företagsekonomi på Ålands högskola. Hon har också kompletterat sina studier med hotelladministration.

För närvarande är hon vårdledig från sitt jobb som hotellchef på hotell Pommern. Men ledig kan man inte kalla henne. Hon har ett företag tillsammans med Christian och under två somrar har de bland annat drivit kaféet på Kobbba klintar.

I företaget sysslar Johanna och Christian också med ett av Johannas stora intressen, dykning.

–Vi ordnar dykcharter för grupper.

Intresset för dykningen började 1996, då tog hon dykcertifikat på Ålands dykcenter.

–Jag har alltid fascinerats av vrak och historien kring vrak.

Har du varit med och upptäckt något vrak?

–Nej, så ivrig är jag inte. Det ligger jättemycket research bakom.

Johanna har passat på att dyka på semestrarna och nämner Lombok i Indonesien, Mexico och Röda havet.

–Jag skulle nog vilja ta upp dykning igen.

Tidigare tränade Johanna mycket på gym, men nu finns inte tid.

–Det är dumt att säga att man inte har tid att ta hand om sin hälsa, men det är så. Nu närmast måste vi komma ikapp här hemma efter sommaren på Kobbarna.

För tillfället är sambon Christian på väg till Tjeckien med en busslast turister. Han hoppar in som chaufför för bussresor. Som egenföretagare så måste man pussla för att få ihop det, som Johanna uttrycker det.

Johanna och Christian har varit tillsammans i fem år.

–Vi kände varandra ganska länge innan vi kom på att bli ett par.

Efter 1-2 år bildade vi företaget.

Är det inte en stor kontrast mellan att jobba på Alvas och att vara småbarnsmamma som jobbar på Kobbba klintar?

–Det känns som en naturlig förändring när jag blev äldre. Alvas var min bebis, men sedan började Alvas i skolan. Det var nog ett svårt beslut och jag var tjänstledig först. Men jag hade vuxit ifrån det och kände mig åldersstigen. Det är ett slitigt liv.

Vilken är den största skillnaden jämfört med ditt liv nu?

–Jag ser inte så stora skillnader. Det var slitigt på Alvas med långa nätter och berusade människor. Långa nätter och mycket ståhej, liv och rörelse och korta nätter blir det nu också, skrattar Johanna och kastar en blick på Alde som är på väg någonstans.

När Johanna jämför sitt nuvarande jobb på hotell Pommern med att vara på Kobbba klintar ser hon skillnader.

–På Pommern är arbetet mer ad-

ministrativt. Nu har jag betydligt mer kundkontakt.

Ett annat plus är att Johanna får arbeta lite som kock på Kobbba klintar, inte i någon stor uträkning eftersom både el och rinnande vatten saknas.

Johannas yrkesval visar tydligt på att hon trivs att arbeta med människor.

–Jag vill göra människor glada. Det är jättekul. Jag vill skapa så bra upplevelser man bara kan. På Kobbarna har värdet gjort att man fått lägga manken till.

Vilket är mardrömsscenarioet för dig?

–Att man glömt något jätteviktigt, något som fallit mellan stolarna.

Har det hänt dig någon gång?

–Inget som inte löst sig.

Det kan alltid kännas pirrigt för en turistföretagare att ha en konkurrent som gäst. Men Johanna är inte den som kritiserar andra, det tar för mycket energi att fokusera på det dåliga.

–Är jag ledig så är jag ledig. Men däremot kan jag reagera att ”Gud vad smart!” när något är bra.

Vilka framtidsplaner har du?

–Inga alls, jag tar ett halvår i taget. Alla pratar om hur stor förändring det är att få barn och det är det.

På vilket sätt?

–Man är inte längre själv i centrum. Jag har levt ett aktivt liv och jobbat mycket. Under olika perioder har jag varit mycket föreningsaktiv.

Dottern Aldes födelse har inte direkt

bromsat in företagets arbete. Alde var med på Kobbarna hela sommaren och när det är dykcharter turas Christian och Johanna om att se efter Alde. Hon får hänga med. Det verkar inte vara något problem med främmande människor för Alde, vilket tydligt märks under vårt besök. Hon får undertecknad att snällt rita en katt och lämna både teckningen och pennan kvar hos Alde. Det är helt klart att Alde ärvt sin mors aktiva stil.

Har du något hemligt knep till att orka leva ett så aktivt liv?

–Det är så jag är. Det är bara att köra på. Under de år jag jobbade på Alvas kan man räkna mina lediga helger på två händer. Men det var självvalt.

Hann du alls med ett socialt liv?

–Visst tar det stryk, men det beror på vad man avser med ett normalt socialt liv. Visst var det svårt att hinna träffa vänner och släkt, dygnet har ju bara 24 timmar. Men man får försöka klämma in allt.

Det är något som Johanna verkar lyckas med. När hon ska berätta vad hon kan göra fastnar hon slutligen för formuleringen ”att hålla många bollar i luften”. Det låter

inte spännande känner hon, men det är det hon är bra på. Nu mer än någonsin, med en familj att också ta in i beräkningarna.

” Visst var det svårt att hinna träffa vänner och släkt, dygnet har ju bara 24 timmar. Men man får försöka klämma in allt.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Välkommen på öppethus 5 - 6 september!

PRÖVA PÅ:

LÖRDAG

Poweryoga	kl.10.30
Spinning	kl.10.40
Core	kl.11.30
Flowin	kl.12.30
Spinning	kl.12.40
Bodypump	kl.13.30
Step	kl.14.30
Spinning	kl.14.40
Bodycombat	kl.15.30

SÖNDAG

Bodycombat	kl.12.30
Spinning	kl.12.40
Step	kl.13.30
Push	kl.14.30
Spinning	kl.14.40
Pilates	kl.15.30

mjuk & len

Vår nya samarbetspartner
Mjuk & Len är på plats.

Lördag kl. 10-16 och söndag kl. 12-17!

VAD HÄNDER?

- Testa på olika träningsformer, se schemat.
- Instruktörer på plats som visar dig runt i gymmet.
- Instruktörer på plats som tipsar dig om olika möjligheter att komma i gång på bästa sätt.
- Vi bjuder på kaffe och smakprover på olika bars.
- Lotteri med vinster från oss, PT träning 1 h samt 10 ggr solkort, 3 st av varje lottas ut.

Vi bjuder in till öppet hus! Alla som inte varit till oss samt nya och gamla medlemmar har nu möjlighet att komma och testa på olika träningskoncept. Välkomna!

**Solariekorts-
erbjudande:**

10 ggr solkort
59,90
(norm.pris 75,-)

Vi har
nyheter från
Better Bodies i vår
butik samt extra rea
-15%
på redan nedsatta
kläder.

avancia
TRÄNA, TRÄFFAS & TRIVS

Tel. 15 215, Neptunigatan 1
www.avancia.nu

Premiär 5-6 september.

Nya Toyota Prius är här.

**EXTRAPERMIÄR ÖPPET
SÖNDAG 6/9 KL. 11-14**

Nya Prius är fylld av innovationer som gör den snålare, rymligare, starkare och roligare att köra. Den avancerade hybridtekniken har vidareutvecklats och ger mer kraft men ännu lägre bränsleförbrukning, från 3,9 l/100 km vid blandad körning och koldioxidutsläpp från 89 g/km. Nästa generation Prius är här - Följ med. Välkommen på premiär!

**Pris från 30.588,10 € inkl. skatt 4.538,10€
+ leveranskostnader 600 €**

BRÄNSLEFÖRBRUKNING VID BLANDAD KÖRNING: FRÅN 3,9 L/100 KM. UTSLÄPP CO₂ VID BLANDAD KÖRNING: FRÅN 89 G/KM. MILJÖKLASS HYBRID. BILEN PÅ BILDEN KAN VARA EXTRAUTRUSTAD.

**Vi bjuder på 3-rätters middag
för 5 personer på natursköna Havsvidden
när du köper en ny Toyota från oss.
GÄLLER NYTECKNADE KÖPEAVTAL 18/8/09 - 8/9/09**

Today
Tomorrow
Toyota

www.toyota.se
www.toyota.fi

Öhmans Bil
Bilförsäljning • Service • Reservdelar • Plåtverkstad

Lövuddsvägen 3
22120 Mariehamn
Tel: 543 500

Bilförsäljning
Mån - Fre 0900-1700
Lör 1100-1400

Verkstad
Mån - Tor 08 00-1630
Fre 08 00-1530

Reservdelar
Mån - Tor 08 00-1630
Fre 08 00-1530

KRÖNIKA

Hur förklarar du ett motor-intresse?

Du brinner för någonting i formad plåt, gjutna kolvar och motorblock. Någonting för ögat, rost eller lackad färg, vackra linjer, former och design. Ett rakare 1930-tal, ett bulligare 1940-tal, maximal design 1950-tal, ett plattare 1960-tal, olika smak, olika ljud. Ett välbehagligt sidventil-V8-ljud eller ett flera tusen hästkrafter stort big block-ljud för enbart dragracing. Rysningar går från hårbotten till huden under tånaglarna när en 5 sekunders bil drar iväg på 402,33 meter. Dofter av nitro, inrökt raggarbil med doftgran eller bak-axel-olja...allt har sin charm... sin lukt eller doft.

En inre känsla....den här bilen gillar jag, den har det "rätta". En annan bil kan var hur bra som helst men den saknar det "rätta" för den inre själens känsla, för att du ska vilja sätta dina oljiga naglar i den eller köpa den. Någon frågade om det är någonting religöst med det där ni håller på med...gamla bilar och sånt. Ja, är det någonting du tror på så kan det vara högre makter inblandade. Dyrka sidventil V8 åtta, smal block eller big block?

För mej handlar det om att njuta av det jag håller på med, att hitta dom rätta delarna, dom rätta stunderna, ta vara på ögonblicken. Själv tror jag att hot rod-intresset bara kommer att öka här i våra trakter och den egna skaparglädjen att växa. En sak till som behövs, envishet, för att ge resultat i renoveringen och vad du än håller på med som kräver det där lilla extra för att komma framåt. Våga, våga bygga, våga satsa på det du tror på i livet. Hur ser dit liv ut om tio år, om ett år? Delmål i livet. Ja, motorn är renoverad. En del renoverar en bil på tio månader andra på tio år.

Jag har svårt att ta bort blicken när jag ser en B-Ford, så vackra linjer i allt. Förut var det A-Ford och 60 Imperial. Före det 60 El Camino...ögat mognar, nya linjer upptäcks. Vad är det egentligen jag brinner för mest och just nu? Skruvandet, ge händerna rörelse, skruva bort delen, sätta tillbaka den igen, funderande...ska den vara målad eller förzinkad. Hur vill jag egentligen ha den? Jag vill bara att det ska bli bättre än förut så att jag gillar det, det är ju jag som ska njuta av skönheten nu och senare. Vill någon annan vill ha just en sådan vindruta, däck eller sådan lack på bilen så är det den personens val, men min ska se ut just så här, just nu.

En del har för mycket spårar och hinder som hindrar skaparkonsten. Såg en VW som var lägre än en meter på hot rod reunion och den gick att köra! Där flödar det av jag kan... underbart! Med bara en t-shirt du bär så uttrycker/förmedlar du någonting. Någonting du tycker om, någonting du brinner för, ett klubbnamn, support, bensinmärke, reklam eller vad som helst. Tatueringar säger vad du stod för förut eller just nu....någonting du gillar och är stolt över.

Vad gör du på sommaren för att ladda batterierna? Så att vintern går lättare. Åker på bilträffar, tar fotografier och filmer? Någonting att titta på och minnas när vitt kallt fruset vatten pulver ligger tätt på trappan och kylvärmet ner fingret när du petar i det. Vad njuter just du av som kan ge dej lite extra energi i garaget för vintern? Jag älskar +25 grader Celsius, sol, värme, rockabilly-musik, barfota, brun hud, ljummen vattenflaska och nercabbat. Det ger mej otroligt med energi. Ja, sommarn är som en batteriladdare. Ljusa kvällar/nätter och mindre sömn men ändå mer energi.

Elly är ett vackert namn, Ellyrodz... javisst jag har det! Jag hör vågorna komma söderifrån, vinden är varm, sjögräs mellan tårna från senaste saltvatten-doppet. Vi lever i paradiset! Ta vara på stunderna!

Niklas

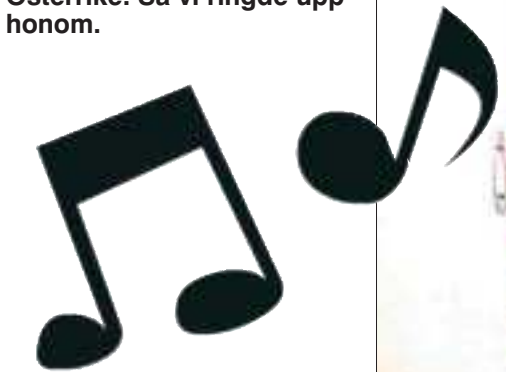
Pelin

Ring så spelar vi-

Vi har sparat telefonkö-kompositören

Undrar du också vem som har komponerat musikslingan som polisen, ÅHS, Kantarellen och många andra organisationer och företag spelar när du hamnar i deras telefonkö?

Nyan har sparat mannen bakom låten – ända ner till Österrike. Så vi ringde upp honom.

De flesta ålänningar ringer någon gång till polisen eller Ålands hälso- och sjukvård för att sedan hamna i telefonkö. Den låt som då spelas, som också Kantarellen och Medimar i Mariehamn använder sig av, spårade Nya Åland till Österrike.

Låten, med piano och trumpet över ett lätt funkigt komp, heter "Ericsson MoH number two" och levereras som en färdigt inbyggd slinga i det svenska företaget Aastra telefonväxlar.

Mäkta förvånad

Bakom historien ligger utvecklingen av Aastras så kallade BusinessPhone, som under några år låg i Österrike.

Mannen bakom produktionen och kompositionen är **Harald Mädicke** på Audio Communication Tonproduktion i Wien. När Nyan ringde upp honom blev han mäkta förvånad över sitt, vad vi kan kalla, "dolda kändisskap".

–Jag vet att den här låten används världen över, men för att vara ärlig är jag ändå väldigt överraskad, säger han på knackig engelska.

Låtslingan komponerades år 2000 på uppdrag av Ericsson (Aastra köpte nämligen upp växlar tillverkade av Ericsson för drygt två år sedan, därav namnet). Harald anlidade

två musiker, en trumpetare och en pianist, som spelade in låten.

–Det är ju en telefonsvararlåt så det finns vissa komponenter att tänka på. Den får inte vara för snabb. Men å andra sidan inte för tråkig, säger Mädicke.

Rik på köpet?

Som ägare till "den så kallade väntemusiken" som Audio Communication skriver i sitt certifikationsbrev, står Ericsson Austria AG. Mädicke har komponerat ett fåtal ljudspår för Ericssons telefonväxlar och telefoner tidigare.

Att "Ericsson MoH number two" skulle användas världen

över, och här på Åland, liksom säljas till några privatpersoner efter förfrågan, är fascinerande, menar Harald.

–Jag tycker inte det är det bästa stycket musik. Men jag antar den är bra som väntemusik.

Han tillägger att väntemusikens popularitet som sådan kanske inte är så stor ändå.

–Det är egentligen ingen som vill lyssna på musiken utan alla ringer ju för att de vill prata med någon.

Har du blivit rik på låten?

–Nej, det är bara en affär.

Den hade, låt mig tänka... Ett fast pris på 2.000 euro.

Koppla in stereo

Vill företag och organisationer inte välja den musikslinga som finns färdigt inbyggd i växeln, kan de välja att spela i princip vilken musik som helst.

Det kan vara friköpt, egenkomponerad, stereo- eller radiomusik, säger teletekniker **Anders Lindholm** vid Ålands telefonbolag.

–Det går ganska lätt att koppla in en stereo och köra radiomusik eller cd-spår, men då får man betala en summa för det också.

Väljer företaget att använda en upphovsrättsskyddad låt får

Vad spelas i dina hörlurar just nu?

Nöje är nyfiken på vad ungdomarna lyssnar på just nu. Därför frågade vi några musikkantaster utanför lycéet vad de har i sina mp3-spelare för tillfället.

Och alla, alla, har något i sitt tycke mer eller mindre skamligt i låtlistan. Nöje kramade ur dem sanningen.

Jonatan Isakas, 16 år, Mariehamn.

–Timberland och Akon.

Överraskaren:

–Jo, Svennebanan.

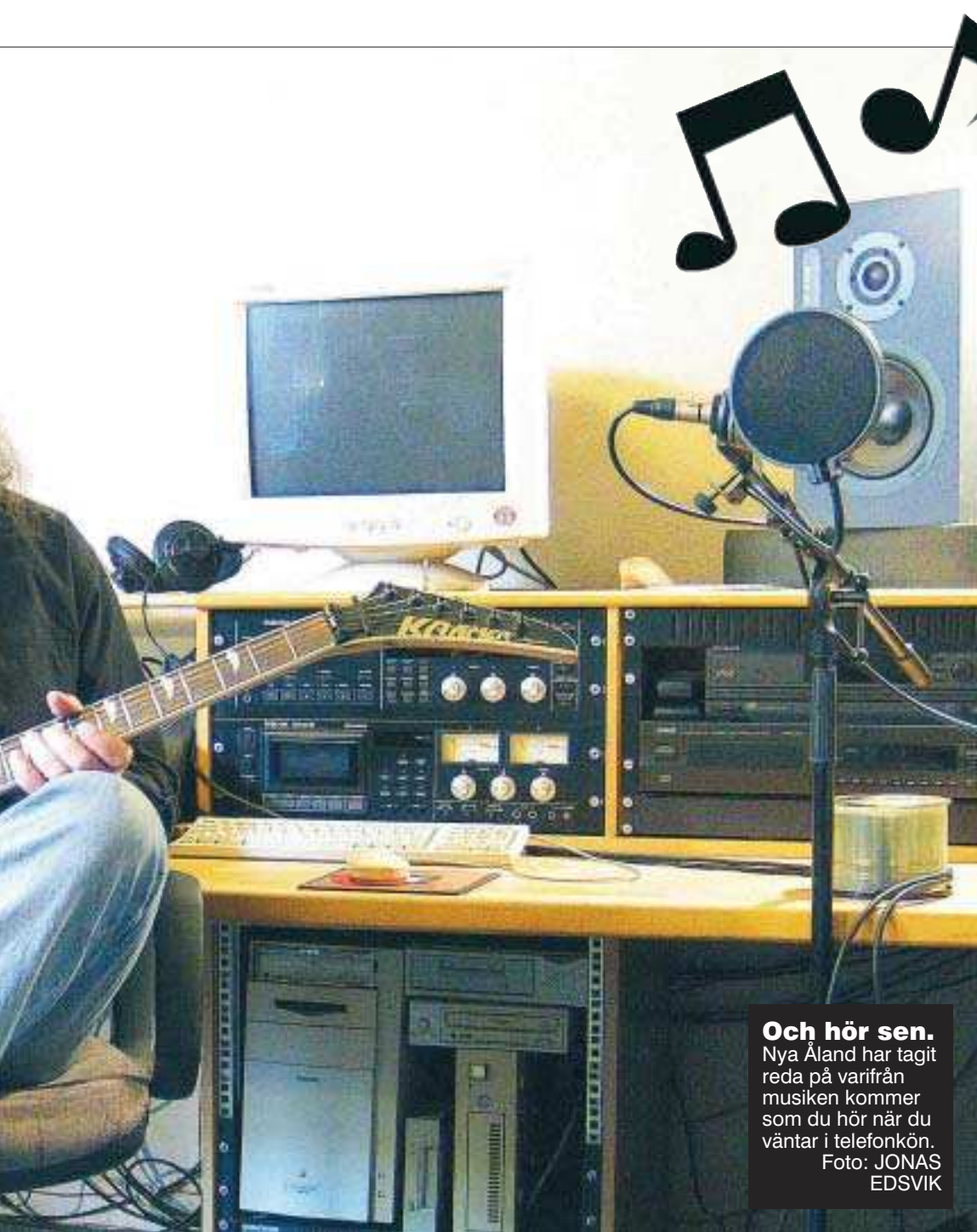
Lucas Mendes, 18 år, Geta.

–Opeth, Incubus och Dream Theater.

Överraskaren:

–Emperor är en riktig överraskare. Och ja, kanske Coldplay.

när du väntar

Och hör sen.
Nya Åland har tagit
reda på varifrån
musiken kommer
som du hör när du
väntar i telefonkö.
Foto: JONAS
EDSVIK

de betala pengar till Teosto, vilka förvaltar de ekonomiska rättigheterna enligt upphovsrättslagen.

Avlyssnade privat samtal

Anders Lindholm berättar om en kille som ringde till ett företag en gång och trodde att han mitt i allt tjuvlyssnade på ett privat samtal.

–Han kom in på ett samtal och tänkte att "Ah, det här är intressant!" Det visade sig att en radiokanal var på i växel och några politiker pratade budgetfrågor. Han blev lite snopen när han förstod att det han hörde inte alls var hemligt.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Indigo = helylleamerikaner?

■ Här om dagen ringde vi till Indigo och kände oss plötsligt förflyttade över halva jordklotet till jänkarland.

Deras telefonsvararröst är nämligen inte av klassisk åländsk kaliber utan en manlig helylleamerikan som med djup röst säger "ingen kan svara just nu", på amerikansk-engelska förstås (?).

"No one is available to take your call" – piip.
Va?

–Ja, när det varit strömavbrott eller andra tekniska problem så nollas det tidi-

gare inspelade meddelandet, säger ägare Stig Grönlund och skrattar.

–Då kommer det färdiginspelade meddelandet som finns inbyggd på telefonsvararen. På morgonen brukar vi rätta till det och spela in ett eget meddelande med öppettider och så vidare, fortsätter han.

Så ni har inte gått in för en amerikanisering?

–Nej, vi ska fixa det med en gång.

Fast vi tycker det var ganska roligt. (cl)

HALLÅ DÄR...

Hallå där Jarkko Nieminen, gitarrist i åländska metalbandet Eleuthera, som finns med på samlingsskivan Downtown Metal International Volume 6 som nyligen släppts av ett amerikanskt bolag.

Hur är chanserna att bli signade?

–Mest hoppas vi på samarbetet USA-bolaget har med andra skivbolag. Allt är så "fresh" för tillfället.

Vad är de för typ av samlingsskiva och hur kommer det sig att ni är med?

–Bolaget fungerar så att de frågar på Myspace om man vill vara med och vi hade turen att få vara det. Bolaget vill hjälpa osignade band få en chans att sprida sin musik för att sen kanske bli upptäckt av ett större skivbolag. Det är ett projekt som pågått i ett halvår och vi blev tillfrågade för sju månader sedan.

19 band har med var sin låt. Det är band från Finland, Sverige, Kanada, USA, Brasilien, Australien, Danmark och Polen.

Är ni enda åländska bandet på skivan?

–Ja.

Med vilken låt?

–Ember of Frustration, vår kändaste låt kan man säga.

Så skivan lär spridas världen över, hur känns det?

–Skitkul och lite överkligt! Blir vi signade så är det ju jättekul. Just nu har tre av fem bandmedlemmar, bland annat jag själv, flyttat till Sverige så bandet ligger lite på is, men leder

Metalgäng. I dag är Eleuthera osignade men i och med släppet av samlingsskivan kan ett kontrakt bli verklighet. Bandet består av Emil Grönvall (gitarr), Johan Haglund (bas), Sebastian Hållund (sång), Victor Abrahamsson (trummor) och Jarkko Nieminen (gitarr).

Foto: PRIVAT

det här till något större så är vi nog "back in business" igen.

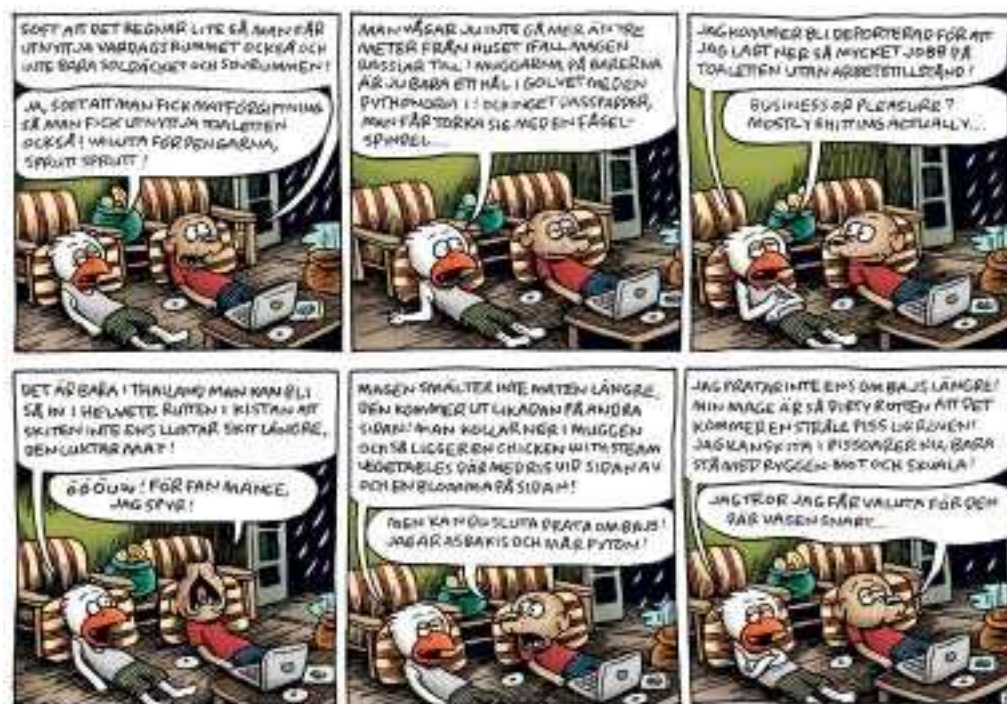
Var kommer man över skivan? Finns den på Åland?

–Låten finns på iTunes på nätet och skivan kan man få tag på i alla stora nätbutiker, amazon exempelvis.

–Music Shop har några exemplar, men annars kan i princip alla musikbutiker på Åland beställa hem den om man frågar.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

ROCKY

HÄLGE

Linn Hermann, 18 år, Mariehamn.

–Tiger Lou, Iron & Wine och ganska mycket Veronica Maggio.

Överraskaren:

–Nja, kanske inte. Beatles. (Nöje tror det finns något riktigt riktigt illa här, men kan bara spekulera...)

Elise Granesäter, 18 år, Godby.

–David Bowie och Akon.

Överraskaren:

–Promoes Svennebanan av någon anledning.

Janina Hellman, 17 år, Saltvik.

–Grendel och Taktikal Sect.

Mest agrotech.

Överraskaren:

–Dr. Bombay.

KRÖNIKA

Inga krusiduller

Häromdagen åkte jag expresståg mellan Helsingfors och Åbo. Jag hade jobbat hela dagen i huvudstaden och hann inte ens norpa åt mig en kopp kaffe innan jag var tvungen att hoppa på tåget. Väl inne lastade jag av mig och damp ner i mitt säte. Så fort jag konstaterat att jag faktiskt hunnit med tåget och därmed kunde andas ut ett sista svidande andetag kände jag hur hungern började vältra sig i magen. Jag petade i mig en läkerolpastill för att hålla mig vid sans tills konduktören stämplat min biljett och jag kunde inta restaurangvagnen som den välsignade välkomströsten berättat om i högtalarna.

Stämplat och klar stod jag vid disken i restaurangvagnen och letade febrilt efter någon form av meny. Det fanns ingen. Jag letade efter en kyldisk med smörgåsar eller sallader i. Det fanns ingen. –Ursäkta, vad kan jag få att äta här?, frågade jag försiktigt på knackig finska. –Int har vi nån mat här int, fick jag till svar av expediten. –Ingenting?! –Nä. Jag kände hur förväntningarna kraschlandade tillsammans med blodsockret. –Men, en påse chips då? Lite nötter? En chokladbit? En kaka? –Nä. –Vad har ni då, ni har ju öppet? –Öj, Lonkero eller Jaloviina, svarade expediten kort. Min enda chans till kaloriintag var alltså att supa mig full, vilket inte riktigt lockade för tillfället. –Har ni kaffe då? –Jo, men ingen mjölk.

Jag köpte en kopp blekt kaffe för två och femtio och vinglade på hungersvaga ben tillbaka genom de ruskande tågvagarna. När jag satt där på mitt hårda säte och sköljde ner ännu en läkerol med mitt tunna kaffe utan mjölk kunde jag ändå inte låta bli att frissa för mig själv. Utbud i restaurangvagnen: kaffe och Jaloviina, punkt och slut, inga krusiduller. I motsvarande situation i vårt västra grannland hade jag säkert blivit tillfrågad om jag ville ha skummad, ångad eller ekologisk mjölk till det franskrostade kaffet, och om jag ville ha röd eller grön pesto till den prosciuttofyllda gratinerade bruschettan jag beställt. Det var ju inte så farligt, om två timmar skulle jag ju sitta i food garden och trycka ansiktet fullt med läckerheter så jag skulle nog klara mig - läkerolasken var ju halvfull. Jag kom att tänka på kvällen innan, när jag satt i tapasbaren på färjan till Helsingfors och sippade på ett glas vin. Det fanns ett fint vinutbud och en välfylld kyldisk med nattamat i tapasbaren. Marinerade musslor, kronärtskockshjärtan, oliver, räkor, fetaost, sallader, lufttorkad skinka och goda dressingar trängdes i vackra, inbjudande högar.

På en liten lapp på väggen bakom disken erbjöds en flottig kontrast till tapasdiskens kulinariska ögonfröjd - mikrovärmda, bruna köttpiroger fyllda med mikrovärmd knackkorv. När folk ställde sig i den svajande kön försökte jag gissa vilka som skulle gå därifrån med en välfylld tapastallrik och ett glas Cava och vilka som skulle lämna disken med en pirog i ena kardan och ett ölstop i den andra. Mikrovågsugns pling markerade mina poäng. Ju längre jag satt där desto mer sugen blev jag - på en köttpirog. Jag tänkte på mitt eget arbete där jag dagligen analyserar mat och dryck till minsta beståndsdelar - smaker, kombinationer, konsistenser, kvalitet och estetik. Vad ska möta vad? Vad får inte möta vad? Ibland blir analyserna så omfattande att jag nästan tappat aptiten av min egen analys - så oj, vad befriande att någon gång bara behöva ta två vitala beslut. Supa eller inte supa? Köttpirog med eller utan korv? (Ja, jag köpte en - med två korvar i).

Stilla Havet-fläktar i Chilensk personlighet

Ibland har jag svårt att sätta fingret på varför jag tycker om eller inte tycker om ett vin. Det är inte så enkelt att jag faller pladask för en specifik druva, slukar allt vin jag kan hitta av den och njuter varje gång.

Det är något annat som ska till innan jag bugar mig. Jag kan ibland prova tekniskt fulländade viner med perfekt balans mellan alla viktiga komponenter, och trots det ta emot det med en inre gäspning – fläckfritt men trist. Det måste finnas något i vinet som faller krokben för tungan och får mig att haja till. Dagens vita vin fick i alla fall min tunga att snubbla till lite.

ELLA GRÜSSNER CROMWELL-MORGAN
redaktion@nyan.ax

Smakrika läckerheter. Ella tipsar den här veckan om ett vin som passar bra till smakrika skaldjur och om ett öl som fungerar fint med nykokta åländska kräftor. Foto: PRIVAT

VECKANS VIN

Vin: Leyda Garuma Vineyard Sauvignon Blanc.
Druvsort: 100 % Sauvignon Blanc.
Alkoholhalt: 14 %.
Producent/Vingård: Viña Leyda.
Ursprung/klassificering: Leyda Valley, Chile.
Lagring: På ståltank och fem månader på jästfällning.
Förslutning: Skruvkork.
Hållbarhet: Drick nu eller spara 5-6 år.
Serveringstemperatur: Runt 10 grader.
Pris: 9,98 euro.
Artikelnummer på Alko: 594677.

Tänk dig att du blev erbjuden två odlingsplatser till dina nyförvärvade äppelträd. Den ena erbjöd frodig mark, skyddat läge och lättillgänglighet vid skörd. Det andra låg högre upp i bergen, hade oländig terräng, fattig jord och snällbläst från Norrhavet. I den bördiga marken hade du garanterad och stor skörd varje år. Du kunde ta hjälp av traktorn vid dina arbeten, och du visste ungefär hur mycket äpplen du skulle få varje säsong. I den oländiga marken fanns det alltid en frostrisk, det var jobbigt att skörda och skörden blev aldrig särskilt stor –men äpplenas aromer förförde varenda smaklök i munnen. Vilken mark skulle du välja? Producenten bakom detta vin har valt att klättra upp på höjderna nära stilla havet för att få en högre intensitet i vinet. Druvornas kamp mot väder och vind ska kännas i aromen –och det gör det.

Vinet är blekgult med silvriga inslag. En slangbellssnärt av krusbärdofter, vinbärsblad, örter och blommor träffar näsan hårt. Syran griper tag om smaken precis som den ska när det handlar om druvan Sauvignon Blanc, och en spännande skalbeska lägger sig på tungroten. Något i smaken påminner mig om en frisk och nyblandad vodka russian-drink med lime –lite syrlig, lite besk, lite aromatisk –och alldeles förtjusande. Me like.

Passar till: smakrika skaldjur med vitlök, chili och lime. Halstrad vitfisk med kall citrus-crème fraîche och potatismos, getostgratinerad sparris, vitmögelostar.

VECKANS ÖL

Namn: St. Bernardus Wit.
Ursprung: Belgien.
Typ: Överjäst veteöl.
Alkoholhalt: 5,5 %.
Pris: 2,97euro för 0,33 liter.
Artikelnummer på Alko: 788374.

Precis som en äkta champagne har det här ölet fått utveckla extra karaktär genom en andra jäsnings på flaska. Ölet är mjödgult och har ett lätt och krämnt skum som påminner om hårt vispad äggvita. **Det doftar** fräscht och fruktigt av apelsin, mandarin, kryddpeppar, medicinalörter och syrlig mejeriprodukt. Ölet är mjukt och domineras varken av sötma eller beska. Jag tjuvsmakade på två nykokta åländska kräftor (förlåt pappa) innan jag frös ner de 118 återstående –och det här friska veteölet var en klockren följeslagare. Så ni som inte hunnit med kräftskivan ännu – prova det här!

” **Så ni som inte hunnit med kräftskivan ännu – prova det här!**

VECKANS RECEPT

Skaldjursspaghetti med riven parmesan

Du kan välja vilka skaldjur du vill och anpassa upphettningstiden. Anpassa mängden skaldjur efter antalet personer. Dagens båda drycker passar till anrättningen. Blanda cirka 1 dl god olivolja med två pressade vitlöksklyftor, en hackad röd chili, hackad persilja, rivet skal från en lime, svartpeppar och flingsalt.

Lägg tigerräkor och gröna musslor (förkokta) i en smord ugnsfast form. Pensla skaldjuren med marinaden och håll resten av oljan över dem. Droppa lite vitt vin över och toppa musslorna med riven parmesan. Gratinera i het ugn (grill) cirka 8 minuter. Koka spaghetti, låt den rinna av och blanda ner en rå ägggula. Lägg spaghetten på ett vackert uppläggningskäril och håll över skaldjur och sky. Blanda runt och servera med riven parmesan.

Trött på juridiska processer

Dennis Jansson vill byta Mariepark mot havsbad

Efter år av juridiska processer har Dennis Jansson tröttnat på cirkusen kring evenemangen i Mariepark. Därför har han i skrivelser till Mariehamns stad utarbetat ett förslag.

Han föreslår ett byte rakt av: stan får Mariepark och Jansson får Möckelö havsbad.

Det är 13 år sedan Rockoff-festivalen första gången såg sitt ljus och år 2002 köpte Dennis Jansson Mariepark. Sedan dess har turerna varit många. Klagomål från grannar och restriktioner från Ålands miljö- och hälsovårdsmyndighet har, ÅMHM, begränsat Janssons visioner om att skapa ett evenemangscentrum i Mariepark.

–När jag köpte parken var det tänkt som en långsiktig satsning där vi skulle investera och bygga bort kostnader. Det fungerade jättebra och vi hade ett rekordår 2006, säger han.

Året efter tvingades Rockoff tillbaka till Torget. I sommar var man åter i Västerhamn, men den här gången blev festivalen betydligt tamare. Enligt Dennis Jansson hade ålänningarna på två somrar vant sig vid stadspulsen och stämningen.

–Redan första söndagen på Rockoff i år kände jag genast att vi måste vara på Torget, Ma-

Lyxcamping? Dennis Jansson vill få nytt liv i Möckelö havsbad med exklusiv camping och pendelbåtar. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

riepark förstördes de år vi inte var där.

Reglerna för parken kvarstår. ÅMHM:s tillstånd kräver sju evenemangsfria dagar mellan händelserna och decibelgränsen är svår för arrangörerna att hålla.

–Jag har gett upp hoppet om att utveckla Mariepark till en evenemangspark, det är staden som har monopol på vilken utveckling som kan ske där.

Därför har Dennis Jansson under sommaren utarbetat ett förslag. Han vill att Rockoff flyttar tillbaka till Torget och att

Mariehamns stad skriver under ett femårsavtal med honom.

–Jag vill utveckla festivalen och har planer på att det ska bli en stadsfestival som Peace and Love i Borlänge, där folk kan övernatta i stadens parkområden. Men de frågorna är något för framtiden.

Med festivalen på Torget står han kvar med ett tomt Mariepark. Ett område han vill bli av med.

–Det är svårt att sälja Mariepark när ingen vet vilka regler som gäller. Men där har staden en färdig anläggning de kan

göra vad de vill med, de har planeringsverktyget. Mariehamns-galleriet kunde stanna kvar, och kanske kan man bygga bostäder eller ett äldreboende.

Misskött strand

Jansson vill att staden tar över Mariepark och att han i utbyte får Möckelö havsbad som ägs av Mariehamn trots att området ligger i Jomala.

–Staden sköter inte om havsbadet, man skäms över att titta på det. När jag var liten var det en livlig strand och det är något man sakta men säkert kan byg-

ga upp igen. Det är något bestående som gynnar turist-Åland.

Han vill bland annat bygga en exklusiv camping och sätta in en pendelbåt till Västerhamn.

–Nu får den politiska ledningen göra utvärderingen. Är det värt att fortsätta tvinga Mariepark som evenemangsplats in i döden, eller är det bättre att låta en entreprenör satsa? Jag är trött på alla juridiska processer, säger han.

Biljard i öst

En injektion för entreprenören har Dennis Jansson fått genom Ångbåtsbryggan som under sommaren lockat mängder med besökare. Även där har han stora planer och hoppas på ett övertagande av det magasin som finns intill den nybyggda anläggningen. Inomhusaktiviteter som biljardbord och spelautomater finns med bland planerna.

–När det ösregnar har vi inga besökare, men genom att använda magasinet kan vi dra in dem, säger han.

Utöver det vill han mosaikbädda en bassäng och köpa in eldrivna ”bumperbåtar” för barn och få tillgång till en kajplats för en 55 fots charterbåt som skulle ta turisterna ut i skärgården.

Skrivelserna är skickade till Mariehamns stad och väntar nu på behandling.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Katainen ser över klumpsumman

Finlands finansminister Jyrki Katainen gjorde igår sitt andra Ålandsbesök för i år. Han blev snabbt på det klara med de åländska politikernas syn på bland annat klumpsumman.

–Det är ganska svårt att höja summan på grund av ekonomikrisen, säger Katainen.

Jyrki Katainen (Saml) besökte Åland så sent som i maj, men var nu tillbaka i landskapet. På agendan stod utöver aktuella diskussioner i relationen mellan Åland och Helsingfors också en chans att lära känna ön bättre. En utflykt på sjön till den gamla fyren Märket och en jaktsession i skogen var två sådana punkter.

Däremellan avhandlades dock frågor av tyngre kaliber och ett självklart samtalsämne blev storleken på klumpsumman. Finland står mitt i recessionen och med sjunkande inkomster till landet sjunker också den klumpsumma som kommer Åland till handa. 0,45 procent av landets inkomster går till Åland, men procenttalet har ifrågasatts och från åländskt håll vill man se en höjning.

Nyan berättade tidigare i veckan att summan i år sjunker till 199 miljoner euro och någon höjning från riksdagsnivå verkar inte vara aktuellt.

–Det är ganska svårt att höja klumpsumman på grund av ekonomikrisen. Men vi ska disku-

tera varifrån summan kommer, om den är bra eller inte och om man kan förändra systemet, säger Jyrki Katainen.

Ser över siffran

Procenttalet 0,45 sägs utgå från Ålands befolkning. Men idag utgör ålänningarna 0,51 procent av Finlands befolkning vilket skulle göra klumpsumman för liten.

–Jag vet inte varför det är 0,45, jag kan inte historien bakom, säger Jyrki Katainen

–Befolkningsandelen fanns med i diskussionerna, därför finns det skäl att titta på summan, säger lantrådet **Viveka Eriksson** (Lib).

Om det stämmer vill Katainen ändå inte ge några löften om en korrigering uppåt.

–Jag vill inte lova någon höjning, det är mot mina principer att göra det på förhand, säger han.

Katainen lovar att ta upp klumpsumman till diskussion på regeringsnivå.

–Vi har enats om att Ålands landskapsregerings finansavdelning skickar ett underlag till en diskussion inom en snar framtid. Det kan vara svårt att höja summan, men vi vill veta var siffran kommer från, säger finansminister **Mats Perämaa** (Lib).

Gynnar frakten

Vid sitt besök meddelade Katainen också att regeringen inom kort lämnar in sitt förslag på

ny tonnageskatt till riksdagen. Han ville inte gå in på detaljer om dess innehåll mer än att reformen ska förbättra konkurrenssituationen för de åländska fraktrederierna. Passagerartrafiken lär dock inte gynnas.

–EU-reglerna kring tax free-handeln begränsade oss, men i övrigt är det ett bra förslag för de åländska rederierna, säger Jyrki Katainen.

Den senaste tidens trend att byta flagga på färjor tror han kan motverkas med reformen.

–Vi vill motverka det med en ny tonnageskatt. Sverige ska inte förändra sin, så vi får bra möjligheter att ha färjorna under Åland och Finland, säger Katainen.

Tunga år

Vid presskonferensen kom också frågan om ett åländskt skatteövertagande upp. Jyrki Katainen ställer sig negativ till en egen beskattning.

–Man borde inte sätta en beskattningsgräns mellan Finland och Åland. Jag förstår att många vill ha sina egna rättigheter, men som vi lever i EU måste vi försöka ha så små gränser som möjligt, säger han.

Vad är regeringens motargument?

–Länder med olika gränser och nivåer i beskattningen får alltid problem, det är därför EU vill harmonisera åtminstone vad man beskattar. Nivån kan man bestämma själv, men beskattningsbasen ska vara den

samma i alla länder. Ett åländskt beskattningsövertagande skulle gå i fel riktning, säger Katainen och tillägger:

–Om jag skulle spekulera om Åland med egen beskattning kan jag konstatera att ni inte skulle få någon klumpsumma. Er enda inkomst.

Avslutningsvis kunde Finlands finansminister säga att den ekonomiska situationen världen över fortfarande är osäker. Finlands inkomster lär fortsättningsvis minska, och därmed också den åländska klumpsumman.

–Det är också möjligt att vi sett den sämsta situationen och att ekonomin blir bättre i slutet av året. Men även om inkomsterna höjs, har Finland mycket lån. Vi måste ta två gånger mer lån än vi behövde för två år sedan. Den offentliga och politiska sektorn kommer att vara under stort tryck de närmaste fem åren, säger han.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Centern gästas av svensk vice talman

Ett talmansbesök och ömsesidig tillit diskuterades på Centerns styrelsemöte i går kväll.

Sveriges riksdags vice talman **Birgitta Sellén** (C) och hennes partikollegor i Centerns styrelse i Ångermanland gästade Åland nästa vecka på måndag.

–De är 20 personer som ska vara här 1,5 dagar på studiebesök. Vi har varit mycket i kontakt med dem, bland annat hjälpte en av dem oss i en valenkät och vi har ofta stött på dem på Centerträffar, säger partiordförande **Veronica Thörnroos** (C).

Det var bara en fråga som diskuterades på Centerns välbesökta styrelsemöte i går kväll.

–Vi fick lägesrapporter från olika grupper, feedback på Palaver i parken och hade en diskussion om landskapets ekonomi.

Vad sades om ekonomin?

–Vad vi känner till nu om landskapets ekonomi, vad vi tror om framtiden och underskottet. Var och en får fundera nu när det blir hårdare tag, vad man kan prioritera och nedprioritera.

Klumpsumman offentliggjordes i veckan, togs det upp?

–Vi konstaterade att den minskar dramatiskt. Hur möter man upp det från landskapets sida? Vilka effekter får det för kommunen? Och när får kommunerna informationen? I dag fanns inga svar eftersom regeringen just nu jobbar med tilläggsbudgeten, men det var frågor vi diskuterade, säger Thörnroos.

Centern har ofta syns i spalterna de senaste dagarna.

–Efter vår framträdande roll i medierna den senaste veckan hade jag väntat mig att styrelsen skulle slå näven i bordet och säga: ”skärp er!” Men vi sa att vi tagit del av vad som hänt, att alla ska orka fortsätta och att vi tror på varandra. Det är ett stabilt gäng och vi hade ett bra möte.

Veronica Thörnroos tillträdde som trafikminister i torsdags och uppmärksammades på gårdagens möte med en applåd.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Fönster och dörrar Monteringsvisningar

Välkommen kl. 12-18:

Mån 7.9. Östernäsvägen 29, Mariehamn

Tis 8.9. Östernäsvägen 27, Mariehamn

Ons 9.9. Alebovägen 24, Eckerö

Vi är på Åland vecka 37. Beställ kostnadsfri visning!

Tiivituote Oy

Leo Tham 020 7690 370, Peter Backlund 020 7690 363,

Jari Munck 020 7690 366, Stefan Toivola 020 7690 323

tiivi

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax

Telefon: 528 478

sport

” Klart att det är roligt att göra mål, det är ju mitt jobb, men nu känns det inte så kul ändå.

ANNICA SJÖLUND EFTER FÖRLUSTMATCHEN MOT ENGLAND

Annica Sjölund målskytt i EM-förlust

Lyckat inhopp. En skaplig publik slöt upp för att följa Finlands damlandslag i deras kamp om en semifinalplats på Veritasstadion i Åbo. Trots en fin kämpainsats fick hemmanationen ett bittert avslut på turneringen då England gick segrande ur striden med 2-3. Annica Sjölund gjorde dock ett lyckat inhopp i den andra halvleken och gör på bilden 1-2 målet för Finland.

Foto: LEHTIKUVA

EM-KVARTSFINAL	
FINLAND	2
ENGLAND	3

FOTBOLL. Finlands EM-dröm är över.
England blev för svåra i kvartsfinalen och bese-grade hemmanationen med 3-2. Annica Sjölund började matchen på bänken, men gjorde ett lyckat inhopp i den andra halvleken då hon dessutom gjorde Finlands 1-2-mål.

Det åländska inslaget i det blåvita landslaget, Annica Sjölund, började matchen på bänken och fick se sina lagkamrater spela med energi, men det till trots släppa in ett mål redan efter 14 spelade minuter. Från den positionen kunde Sjölund ingenting göra åt händelserna på

planen och hon var sugen på att få kliva in.
–Jag skulle gärna ha spelat från start, det vill man ju alltid, men när chanserna kommer gäller det att ta dem, berättar hon efter matchen.

Sjölund in början på andra
England skulle hinna med att göra ännu ett mål i början av den andra halvleken innan åländskan fick chansen på planen. I den 52:a minuten valde tränare Michael Kåld att byta ut Essi Sainio för att i stället plocka in Sjölund. Vid den här tidpunkten hade den annars röststarka hemmapubliken tappat i ljudstyrka och det kändes som att Finland behövde ett mål för att orka hålla sig kvar i matchen.

I den 66:e matchminuten tändes hoppet, och det var Annica Sjölund som såg till att det

tändes. Efter en hörna och oreda framför mål kunde Sjölund trycka in bollen för reducering till 1-2.
–Klart att det är roligt att göra mål, det är ju mitt jobb, men nu känns det inte så kul ändå, kommenterar Sjölund målet.
Den kommentaren är förståelig med tanke på att England direkt efteråt såg till att replikera med ett 1-3-mål. Ett mål som skulle stå som vinnarmål, trots att Finland senare genom Linda Sällström kunde reducera med en näst intill kopia på Sjölunds tidigare mål.
Efter matchen låg en besviken känsla över stadion. Finland var så nära men ändå inte.

Skulle klarat semi
–Vi är alla väldigt besvikna. England var det bättre laget, men så mycket bättre var de inte. England var väl inte dröm-

Matchfakta

FINLAND-ENGLAND 2-3(0-1)

Åbo, Veritas Stadion
Torsdag 3 september

Finland: Tinja-Riikka Korpela; Tuija Hyyrynen, Petra Vaelma, Tiina Salmén, Maija Saari; Essi Sainio (52' Annica Sjölund), Jessica Julin (72' Anna Westerlund), Anne Mäkinen, Linda Sällström; Laura Österberg Kalmari; Sanna Talonen (75' Susanna Lehtinen).

Mål: 0-1 (14'Eniola Aluko), 0-2 (49' Tara Williams), 1-2 (66' Annica Sjölund), 1-3 (67' Aluko), 2-3 (79' Linda Sällström) .

motståndet i en kvartsfinal, men någon måste man alltid möta. Det känns som att vi skulle ha klarat en semifinal om vi bara vunnit idag, säger Annica Sjölund efter matchen.

En bitter sorti

Hon avslutar med att kommentera turneringen som helhet:

–För laget har turneringen gått jättebra. Dagens match är inte fy skam även om vi inte

vann. För egen del hade jag gärna spelat från start några matcher men annars har det känts bra.

För landslaget gäller nu att svälja besvikelsen och konstatera att man gjort en bra turnering men att nära, som vanligt, inte skjuter någon hare.

JONATAN SÖDERSTRÖM
sport@nyan.ax

Det blir en hektisk höst för lemlänningen Tony Asumaa. Förutom att han håller sig ssyselsatt med att döma matcher i Tipsligan och i herrarna VM-kval har UEFA nu gett honom i uppdrag att döma European League. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Asumaa dömer European League

FOTBOLL. Tony Asumaa har som första finländare fått det hedersfyllda uppdraget att döma i European League. Först ut är matchen mellan SK Sturm Graz-FC Dynamo i Bukarest den 17 september.

Tony Asumaa är en av totalt 48 domare som valts ut av Europeiska fotbollsförbundet (UEFA)att döma European League (EL).

Under två veckor har han varit på plats i Genève i Schweiz för att skolas för uppdraget.

–Det var riktigt skönt att se sig på den listan. Jag fyller 41 i år och pensionsåldern för en domare är runt 45 år, så jag har verkligen arbetat hårt och gjort allt jag har kunnat för att ta mig till den här nivån innan det är för sent. Nu gäller det att ge hundra, säger Asumaa.

Om ett par veckor dömer han den första matchen. Då tar han sig an SK Sturm Graz-FC Dynamo, därefter väntar två matcher till innan den 16 december. Vilka han då dömer vet han ännu inte och vilka han gärna skulle vilja döma håller han helst för sig själv.

–Kanske att det finns lag som jag gärna dömer, men jag vill inte gå in desto mer på vilka. Det är stort att döma matcher på den nivån oavsett vilka lag som spelar, säger han.

En stor nyhet med EL är att totalt sex domare istället för fyra stycken används i varje match. Till sin hjälp att bevaka straffområdet för respektive lag har huvuddomare två assisterande domare. Deras uppdrag är att med hjälp av bland annat målkameror bistå domaren om denne är osäker vid ett domslut.

–Jag tycker det är bara positivt. Pressen på en domare stiger otroligt mycket när det är så stora pengar på spel. Ett par extra ögon ger en ökad trygghet för domaren, säger Tony Asumaa.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

LÄGET I LAGET

TIPS-ÅLAND UNITED
Var: Vanda
När: lördag 5 september
Tid: 13.30

Trolig laguppställning:
Maria Rönnbäck-Frida Thilén, Eveliina Kohvakka, Caroline Sjöblom, Angelica Östlin-Emma Liljegren, Taina

Hartikainen-Elin Nilsen, Janica Tjeder, Sarah Engblom-Maiju Ruotsalainen.

Skador: Joanna Juti är fortfarande långtidsskadad. Hon opererades i tisdags och är tidigast tillbaka i spel nästa säsong.

Angelica Östlin skadade foten lätt i en träningsmatch mot IFK Mariehamns damlag i onsdags och det är oklart om hon spelar mot TIPS.

Form: Enligt ÅU:s assisterande tränare Mikael Virta

märks det att de börjar närma sig slutet av säsongen. Många av spelarna har inte tränat så hårt under tidigare säsonger och de börjar nu bli rejält trötta i benen. Att det har varit ett matchuppehåll på ett par veckor har därför gjort de gott.

Mikael Virta om...

...vad som gäller mot TIPS:

–Det gäller att spela ordentligt utan att slarva. Vi måste spela med ett högt tempo och tvinga ner dem.

Det blir kanske inte så vacker fotboll med många mål, men att vi vinner med 1-0 räcker för oss.

Sen tycker jag att TIPS har underpresterat den här säsongen. De har spelare som har spelat i Allsvenskan och i A-landslaget och som har många bra kvaliteter men som inte har lyckats så bra. Deras lag nu är dock bättre än det som vi mötte i våras, medan vi kanske är lika bra men har en betydligt smalare trupp nu.

...hur viktig segern i den

senaste matchen var efter poängförlusten mot KPV i matchen dessförinnan.

–Den var jätteviktig för oss. Börjar vi snubbla nu i slutskedet av säsongen får de lagen som ligger bakom oss vittring på topplaceringarna. Som sagt nu gäller det att vi koncentrerar oss ordentligt framöver.

...fortsättningen av säsongen:

–Nu gäller det att fixa en vecka i sänder, att bita ihop och ro hem de återstående matcherna. (mn)

Baxter optimistisk i VM-kvalet

■**FOTBOLL.** Daniel ”Daja” Sjölund och det finska herrlandslaget spelar imorgon VM-kvalmatch borta mot Azerbajdzjan. För att ta poäng mot gruppjumbon väljer förbundskaptenen **Stuart Baxter** att spela med en ny, eller åtminstone avvikande offensiv inställning.

–I Azerbajdzjan kan vi vänta oss en fientlig stämning. Därför försöker vi agera som ett hot mot motståndarna och behärska matchen med optimistiskt offensivt spel, säger Baxter.

Därefter väntar Liechtenstein borta på onsdag nästa vecka. Liechtenstein som liksom Azerbajdzjan ligger i botten av Finlands VM-kvalgrupp med en poäng. En grupp som Tyskland leder på 19 poäng. Finland ligger på tredje plats med tio poäng men har också en match mindre spelad än Tyskland. Upp till tvåan Ryssland har Finland fem poäng.

Finska Canal+ Sport1 sänder matchen, som har avspark kl 18.00. (mn/FNB)

Sandvikarna testades negativt

■**STYRKELYFT.** I slutet av juli dopingtestades ÅKK:s **Marcela** och **Kenneth** ”Kenta” **Sandvik** i en rutinkontroll på hemmaplan. Svaren har nu kommit och båda testerna var negativa, det vill säga inga spår av otillåtna medel.

Det skriver Ålands kraftsportklubb på sin hemsida. (jl)

DART

Dart tävlingen på Klubben, 1 september 1) Kim Brandt, 2) Sune Eriksson, 2/3) Kenneth Brunila, 2/3) Leonard Lindberg Bäste utgång) Kim 160, Minst pilar) Kim 16, 180) Kim 1st.

Sporte på gång

LÖRDAG

Friidrott
Wiklöf Holding Arena
Åländska skolmästerskapen i friidrott, 11.30.

Motorsport
Daglösa
Kurv- och backrace

Fotboll
Sportkila
Division III: SIFFK-Lieto, 18.00
Rangsby
Division VI: IF Fram-Söderbykarls IF, 15.00

Segling
Östra hamnen
Septemberpokalen, Mariehamns Seglarförening, lyssegling cirka 15 Nm för kölbåtar, första start 12.00, därefter jaktstart.

SÖNDAG

Fotboll
WHA
Division IV: IFK damer-UIF, 15.00
Yternäs
Division V: Östernäs-Rånäs IF, 15.00,

Rullskidor
Bengtsböle
ÅM-rullskidor, fristil, 13.00

Decimerat IFK tar sig an Gefle IF

FOTBOLL. Det blev 1–1 hemma på Jomala konstgräs i våras.

I dag väntar nästa vänskapliga möte mellan allsvenska Gefle IF och IFK Mariehamn.

–Det här är en viktig match för oss. Även om den inte gäller någonting är det en match vi behöver i förberedelserna för de sex ligamatcherna som är kvar. Och vi behöver en match för att bygga upp inför Tampere nästa lördag, säger IFK:s tränare **Pekka Lyyski**.

Och det är inget dåligt lag IFK möter borta på Strömvalen idag. Gefle IF ligger just nu på en åttonde plats i Allsvenskan, och har bara förlorat två matcher på hemmaplan den här säsongen.

Flera spelare borta

I förra mötet var det **Sasha Anttilainen** som stod för IFK:s mål och han finns även med i startelvan den här gången. Oklart är det däremot om **Kenneth Gustavsson** spelar. Han är nu frisk men låg febersjuk större delen av förra veckan och ett par dagar in i den här veckan.

Några som definitivt inte spelare är **Amos Ekhalie** som har feber, **Dmytro Voloshyn** som har en sträckning i låret och **Mika Niskala** som bolltränade för första gången i går sedan han drog på sig en lårskada i början av augusti.

Fattas gör även **Paulus Arajuuri** som just nu spelar EM-kval med Finlands U21-landslag och **Willis Ochieng** som VM-kvalar med Kenya.

In i truppen går däremot testspelaren **Vadim Mashkov**. (mn)

Målskytt. Sasha Anttilainen gjorde 1-0-målet i matchen mot Gefle IF på Jomala konstgräs i mars i år, en match som slutade 1-1. Arkvifoto: ERKKI SANTAMALA

Sportens kom ihåg

■ **Agility.ax:** Ordnar inofficiell hundutställning 12 september. För mer info gå in på vår hemsida www.agility.ax eller kontakta maria 040-5147954, maria.abonde@pp.inet.fi eller Lillan 0400-805816, lillan@aland.net.

■ **Basket Åland:** Höstens träningar börjar den 7 september. Basketträning för damer hålls måndagar 17.30-19.00 och tisdagar 19.30-21.00 på Sjömansskolan. Ansvarig tränare Joachim Torsson: 0457 3435150. Basketherrarna har träning på Sjömansskolan 20.30-22.00 på tisdagar och basket för 12-15-åringar börjar 17.00-18.00 på fredag den 11 september på Strandnäs skola. Ansvarig tränare Andrew Hagmark-Cooper: 0457 342 9202

■ **BC Clipper:** Klubbträning torsdagar 20.00-21.00.

■ **Föglö jvf:** Ålands fiskföräldrings vandringspris på älg 20 skott + lag och frigevär, lördag 5 september 11.30.

■ **IFK Mariehamn-bowling:** Träningarna börjar tisdagar 19.00-20.00, torsdagar 18.30-20.00. Damer onsdagar 17.00-18.00. Alla upp. Allt börjar from 1 september.

■ **IFK Mariehamn-simning:** Lediga platser finns. Kontakta gruppkoordinator Beatrice Gustafsson tel 040 589 4510/e-post bea.gustafsson@aland.net

■ **IF Åland-orientering:** Hippo-orienteringskolans avslutning på lördag 12 september. Samling

vid Eckeröhallen 14.00. Anmälningar till ÅID:s kansli senast måndag 7 september.

■ **Mariehamns Seglarförening:** Septemberpokalen, lyssegling cirka 15 Nm för kölbåtar lördag 5 september. Anmälan från 11.00 vid MSF klubblokal, första start 12.00, därefter jaktstart.

■ **MLK-tennis:** Det finns fortfarande platser kvar till juniorträningarna på Bollhalla. Träningar mån-fre 14.00-16.00 Frågor/anmälan tel 23 337 (vardagar 10.00-14.00).

MLK-tennis: Vuxenkurs i tennis på Bollhalla. Torsdagar 18.00-19.00 eller 19.00-20.00. Start 3 september. Omfattar 8 veckor, tränare är Magnus Hjulström. Frågor/anmälan tel 23 337 (vardagar 10.00-14.00).

■ **MPF-bowling:** Träningar måndagar 12.00-14.00, torsdagar 12.00-15.00 med början måndagen den 31 augusti 12.00.

■ **Sjömansishockey:** I Islandia alla tisdagar 16.30-17.30 med start 1 september. Samling 30 min före. Nu med möjlighet att värma upp på is. Alla intresserade med. Kontaktperson: Janne Welin 0406003375.

■ **VÅSC:** P11 börjar träna på torsdagar från 3 september 18.00-19.00 i Baltichallen.

■ **ÅBSK-agility:** Agilitycup, deltävling 7, söndagen den 6 september kl 18.00 på plan i

Torp. Anmäl till Jessica A. tel 040 84 08 611, e-post: jessica.a@aland.net eller till Josephine B-L tel 0457 54 83 382, e-post: j.blomster@aland.net. Anmäl helst på förhand, gärna senast lördag 5 september kl.18.00

■ **ÅID-cykel:** Möte, söndag 6 september 18.00 i Idrottsgården. Program: Anmälningar till Vätternrundan 2010 och höstens program.

■ **ÅID-friidrott:** Åländska skolmästerskapen i friidrott, lördag 5 september, Wiklöf Holding Arena. Samling 11.00, tävlingen startar 11.30. Funktionärerna samlas kl. 10.45. Anmälningar senast torsdag till ÅID:s kansli, tel. 19170, eller e-post: aid.gun@idrott.aland.fi..

■ **ÅID-orientering:** OL-cup6/ÅM-medel för H21, söndagen 6 september i Sonboda Föglö. Första start 11.00, färja från Svinö 09.30. Anmälan senast tisdag 1 september. till ÅID:s kansli, tel 19170.

■ **ÅID-skidor:** ÅM på rullskidor söndag 6 september 13.00 vid Bengtsböle IP. Herrar och damer 27 km fristil. Motionsklass för inlines 27 km. Anmälningar till ÅID:s kansli tel.19170 senast 2 september 16.00. Tävlingen ingår i rullskidscupen.

■ **ÅID-skidor:** Skidläger i Jämijärvi-skidtunneln den 18-20 september. Anmälan görs till Bosse Ekblom tel: 0407320982 senast den måndagen den 14 september.

Ingen brasiliansk touch. En hälsensskada satte stopp för brasilianaren Josimar de Rosa framtid i IFK-tröjan. Foto: JONAS EDSVIK

Inget kontrakt med IFK för brassen de Rosa

FOTBOLL. Det blir inget kontrakt med IFK för den provspelande anfallaren **Josimar de Rosa**. Den andra provspelaren, **Vadim Mashkov**, fortsätter träna med IFK och finns även med i truppen i träningsmatchen mot Gefle IF i morgon.

Enligt IFK Mariehamn visade den 20-årige brassen Josimar de Rosa upp god teknik och spelförståelse, men han visade sig också ha problem med hälsenan vilket har gjort att han inte har kunnat träna de två senaste dagarna.

Av den anledningen har de valt att inte erbjuda de Rosa kontrakt.

Den andra provspelaren Vadim Mashkov fortsätter däremot att träna med IFK och finns alltså med i matchen mot allsvenska Gefle IF på fredag. Om klubben är nöjd med hans insats efter matchen kan det bli aktuellt med en övergång från Zenit St. Petersburgs farmarlag för Mashkov i början av nästa vecka.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

► MÖTEN

SALTVIKS
KOMMUN

Kommunfullmäktige
i Saltvik

sammanträder

måndagen den 14 sep-
tember 2009 kl. 19.00
i kommungården i
Näås.

Bert Häggblom
Kommunfullmäk-
tiges ordförande

► SÄLJES

UTFÖRSÄLJNINGEN
FORTSÄTTER

"Allt ska bort"
Tyger, kläder, skor m.m.
minst

75% rabatt

eller mer
från ordinarie pris

Fyndmixen
Måndag-Torsdag kl. 11-17.30,
Lördag kl. 11-14
Strandgatan 6, Tel. 17 739

► SÄLJES

LEONBERGER
VALPAR

2 honor,
10 veckor säljes.
Reg. och veterinär-
besiktade.

Kennel Nieccleo
Tel 0400 798 417

► ÖVRIGT

MEDDELANDE

Den 31 augusti 2009
utgavs i Ålands författ-
ningssamling:

Landskapsförordning
om tillämpning av
riksförfattningar om
**livsmedel och livs-
medelshygien** (ÅFS
2009:35)

Landskapsregeringen

► ÖVRIGT

VI SÖKER NYA HEM!

Tjorvar, kastrerad,
svanslös snäll & trevlig

Bosse, 10 år, kastrerad,
en riktig jägare

Simson, 9 år, kastrerad,
snäll & kelig

Läs mer om oss på
www.djurskydd.net

JOURTELEFONEN 0457 3424 850
vardagar 19-21, samt helger 10-13

Ålands djurskyddsförening rf.

Nya Åland

Annonsera i
den tidning
du själv läser!

► LEDIGA PLATSER

ECKERÖ
KOMMUN

Kultur- och fritids-
nämnden i Eckerö
lediganslår en
befattning som

FRITIDSLEDARE

80 % av heltid för
tiden 1.10.2009 -
31.12.2009, med möj-
lighet till förlängning,
under förutsättning
att kommunfullmäk-
tige beviljar medel.

Lön och övriga anställ-
ningsvillkor enligt av-
tal.

Kompetenskrav: Fritids-
pedagog eller
motsv. Se mer info på
www.ams.ax.

Sedvanliga ansök-
ningshandlingar ska
vara Eckerö kommun,
Södra Överbyvägen 8,
AX-22270 Eckerö till-
handa senast 18.9.2009
kl. 15.00.

Kultur- och fritids-
nämnden i Eckerö

► ÖVRIGT

Meddelande om
offentlig delgivning

Ålands landskapsre-
gering har den 1 sep-
tember 2009 fastställt
Jomala kommunfull-
mäktiges beslut av den
25.9.2007 § 71 gällande
ombyggnad av del av
kommunalväg nr 253,
Ringsbölevägen, bevil-
jat kommunen vägrätt,
i enlighet med § 4 LL
om kommunalvägar.

Detta beslut finns
framlagt på land-
skapsregeringens tra-
fikavdelning och i
kommunkansliet.
Meddelandet om del-
givningen anslås på
landskapsregering-
ens och kommunens
anslagstavlor under
tiden 4.9-18.9.2009.

Besvär kan anföras
30 dagar från delgiv-
ningsdagen, senast
11 oktober 2009. Del-
givningsdagen är den
sjunde dagen efter att
meddelandet anslä-
gits. Besvärinstans
är Högsta förvalt-
ningsdomstolen, PB
180, 00131 HELSING-
FORS.

Landskapsregeringen
den 1 september 2009

Bengt Dahlén,
trafikingenjör

DEBATT

Mesiga reportrar på Åland

■ **Varför** har vi inte ett mot-
svarande Uppdrag gransk-
ning här på Åland, med en
reporter i klass med **Janne
Josefsson**?

Ett stort reportage en gång
i veckan i tidningen.

Det händer mycket konstig-
heter på vår lilla ö, men det
mesta passar obemärkt förbi,
eller så läser man ett mesigt
reportage av en lika mesig
reporter. Finns det kanske
någon sanning i dom rykten
som florerar att tidningarna
inte vågar på grund av av
ägare och annonsörer? Om
inte så måste det ju vara att

Era reportrar är helt värde-
lösa?

Kan ge ett tips om vad som
borde tas upp först: Pengar!
När finanskrisen slog till
kunde man se runtom i värld-
den hur grävande reportrar
fick fram hur politiker och fö-
retagare roffat åt sig pengar.
Men här på Åland har man
inte läst en rad, ingen är väl
så naiv och tror det inte exis-
terar här!

Dags att vakna nu, vill se
ett "Uppdrag granskning"
minst en gång i veckan!

Peter

Evolution versus verklighet = Bibeln

■ **Om ett** antal stenar vore
radade i en sådan ordning
att de bildar ordet klocka
kunde det vara svårt att
tro att de hamnat så av en
slump. Även varje skolbarn
skulle förklara att någon
tänkande människa har
radat dem så.

Låt oss jämföra detta med
med universum = världsall-
tet, som inte har uppstått
av en slump. I bakgrunden
finns den Allsmåttige, den
Allvetande, den Alltseende,
Himmelens och jordens
skapare. Gud känner även
varje människas tankar.

Summa summarum: Jer.
23:29 "kan någon dölja sig
så att jag inte ser honom".

Om månen vore på en an-
nan höjd från Jorden skulle
man inte kunna leva på vårt
jordklot. Om is vore tyngre
än vatten skulle sjöarna

bottenfrysas och inte hinna
smälta under sommaren. Ja-
kob 4:12 "En skapar lagarna
och är domare, som kan
döma." Hebr. 10:30 "Min
är hämnden, jag kommer
att återgälda." Matt. 10:28
"Frukta inte den som dödar
kroppen men inte kan döda
själen. Frukta Honom, som
kan dränka både själen och
kroppen för evigt."

De som säger att Gud
inte finns utan endast ett
universum, vilket man ofta
hör sägas, de har inte haft
någon erfarenhet av Gud.
Detta är kärnan i saken.

Ateism är en religion = en
tro på det obefintliga. En
vetenskaplig världsåskåd-
ning är en religion, som är
uppbyggd på en luftballong.

För mig är Bibeln inte en
religion utan sanningen,
uttänkt med klar logik och
ett sunt förnuft Världsalltet
med sitt matematiska sys-
tem har inte kunnat uppstå
av en slump. Tänk på den
balans som där finns, även i
det så kallade kaoset, vilken
harmonisk råder. Detta är
sagt om fakta!

I Bibeln har man varit
tvungen att framföra en
mängd frågor med hjälp av
poetiska bilder. Något annat
har inte varit möjligt. Den
yttersta domen är "i mor-
gon". När det tidsbundna
livet tar vid finns där inga
kalendrar eller klockor.
Evolutionens anhängare! Var
fanns du när jag grundade
Jorden? Vem bestämde dess
mått, vet du det? Vem har
uppmätt jordklotet?

Veijo Kettunen
bibelforskare,
naturforskare,
mångårig Ålandsvän
och -besökare
Kemi

► LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Kom och hjälp oss!

Med anledning av planerad massvaccinering
anställs extra sjukskötare och hälsovårdare.

Även extra personal för journalföring
i medix behövs.

Intresseanmälningar mottages av
siv.hohenthal@ahs.ax eva.carlson@ahs.ax

► ÖVRIGT

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Nu flyttar vi till nya primärvårdshuset,
ingång via ACS huvudentré

Barnrådgivningen stängd 10.9-16.9

v. 38 företags- och personalhälsovården

v. 39 diabetes- och livsstilsmottagningarna, dietisten
onkologen stängd 21-23.9

v. 40 (28.9-2.10) är hälsocentralen stängd.

Denna vecka endast jourverksamhet
vilken är förlagd till Godby hälsocentral, tel 43230.

**Vi ber om förståelse för att störningar kan
förekomma i verksamheterna och i
telefontrafiken.**

► LEDIGA PLATSER

Chipsters- livsmedelskoncernen ha sin verksamhet på Åland, Helsing-
fors, Jyväskylä och Åbo. Vi är totalt ca. 90 personer varav hälften på
Åland och vi har en årlig omsättning på ca 45 milj €. Vi producerar,
säljer och distribuerar högkvalitativa livsmedel till horeca- och kon-
sumentmarknaden huvudsakligen till finska marknaden. Koncernens
huvudkontor är i Mariehamn.

Vi söker nu till vår ekonomiavdelning
på huvudkontoret i Mariehamn en

Ekonomichef/controller

som skall ansvara för vår ekonomiavdelning och handhar redovisnings- och controller funktioner i våra koncernbolag. Till arbetet ingår också att göra månadsrapportering och bokslut.

Vi vill att:

- Du har en lämplig skolning och erfarenhet
- Du är språkkunnig

Vi erbjuder Dig:

- intressanta arbetsuppgifter inom en kraftigt växande livsmedelskoncern

Skicka din skriftliga ansökan med CV och löneanspråk till
vd Timo Vetriö **före den 16.9.2009** till

Chipsters Ab
Att Timo Vetriö
Uppgårdsv. 2
22100 Mariehamn
eller per epost till timo.vetrio@chipsters.fi.

Ev. förfrågningar ring gsm: 040-5762372/Timo
Mera info om oss kan du läsa på : www.chipsters.fi

TV-programmet

fredag 4 september

7.00 Rapport [76810]
7.07 Regionalt [202837346]
7.28 Gomorron Sverige [390646926]
10.30–13.00 UR [8817013]
13.00 Rapport [18839]
13.05 Debatt (R) [2447538]
13.50–14.20 Mitt i naturen (R) [709075] Även 6/9, 8/9.
15.00 Mitt nya liv i Skottland (R) [69346] Brittisk realityserie.
16.00 Stephen Fry: Att leva med hiv (R) [63162] Brittisk dokumentärserie.
17.00 Rapport [95365]
17.05 Gomorron Sverige [106618]
17.55 Hewa – starkast i Sverige (R) [15100] Svensk dokumentär från 2007.
18.25 Plus (R) [47015]
18.55 Sportnytt [1982574]
19.00 Rapport med A-ekonomi [23926]
19.10 Regionala nyheter [5801839]
19.15 Go'kväll [272100] Magasin. Agneta Sjödin är kvällens middagsvärd. Även 6/9.
20.00 Kulturnyheter [66655]
20.15 Regionala nyheter [4887839]
20.30 Rapport med A-ekonomi [346]
21.00 Säsongstart: Doobidoo [49568] Frågelek. Del 1 av 12. Tävlade är Christine Meltzer och Peter Apelgren mot Helen Sjöholm och Henrik Dorsin. Programledare: Lasse Kronér.
22.00 Brokeback mountain [4870592] **FILM** Amerikanskt drama från 2005. Brokeback mountain historien om två unga män, rancharbetaren Ennis Del Mar och rodeowboyn Jack Twist. I-rollerna: Jake Gyllenhaal, Heath Ledger, Michelle Williams. Regi: Ang Lee.
0.10 Kulturnyheter (R) [3499679]
0.25 Stressad, rädd och förbannad (R) [51414] Del 5 av 6.
0.55 Ondskans spår [8551143] **FILM** Amerikansk thriller från 1998. I-rollerna: Denzel Washington, John Goodman.
2.55–9.05 SVT24 [13473150]

16.50 Sverige! (R) [1331471]
17.50 Hype (R) [62520] Även 5/9.
18.20 Nyhetstecken [2237636]
18.30 Oddasat [67433]
18.45 Uutiset [478297]
19.00 Bruce Parry i Amazonas [11452] Brittisk dokumentärserie. Del 2 av 6. Vi återser Bruce Parry. I kvällens avsnitt reser Bruce till den peruanska djungeln och bor med Achuar-folket som endast haft kontakt med omvärlden i 40 år.
19.55 Rapport [9818902]
20.00 Vem vet mest? [2926] Frågesport.
20.30 Seriestart: UR: Garage [1297] "Fantastisk musik säljer sig själv". Promoe från Loop Troop Rockers, Armand Mirpour, Loney, dear och Adiam Dymott pratar om hur man kommer in i musikbranschen. Live i studio hör vi Armand Mirpour. Även 7/9 och 9/9.
21.00 Filmen jag inte pratar om längre [50097] K special. Även 6/9 och 9/9.
22.00 Aktuellt [2162]
22.30 Trädgårdsfredag [1433] Svenskt trädgårdsprogram från 2009. Färsk vitlök är en riktig delikatess och det är hög tid att skörda och torka. Gustav och Pernilla tittar på skillnaden mellan den värsatta och den höstsatta vitlöken.
23.00 Sportnytt [82758]
23.15 Regionala nyheter [6221029]
23.25 Rapport [1807988]
23.30 Störst av allt är kärleken [14384] Del 2 av 6. Den respekterade advokaten Anders Röst har hittats mördad utanför sitt hem. Familjen som är lamslagen av mordet blir drabbade av en ny chock. Även 5/9.
0.30 Berlin Alexanderplatz [1680766] Del 3 av 14. Efter att ha avtjänat ett fyraårigt fängelsestraff för dråp är Franz Biberkopf åter en fri man.
1.30 Murphy Brown [2958673]
1.55–2.25 Svenska dialektmysterier (R) [8299259] Svensk språkserie från 2006. Del 4 av 8. Stockholm.

7.30 Montel Williams show [4205605]
8.25 Just shoot me (R) [9772839]
8.55 Alla älskar Raymond [8213487]
9.25–9.50 How I met your mother [8741723]
10.40 Rachael Ray [4076365]
11.30 Våra bästa år (R) [1841100]
12.25 Top model 4 (R) [8464839] Amerikansk realitytävling från 2005.
13.20 How I met your mother (R) [4077617]
13.45 Alla älskar Raymond (R) [943758]
14.15 Oprah Winfrey show [135346] Amerikansk talkshow från 2008.
15.10 Extreme home makeover [9610723] Amerikansk inredningsserie.
16.05 The Tyra Banks show [4010636] Amerikansk pratshow från 2008.
17.00 Top model 4 [317278] Amerikansk realitytävling från 2005.
18.00 Project runway [311094] Amerikansk realityserie från 2005. Del 9 av 13.
19.00 Bones (R) [414520] Amerikansk dramaserie från 2007. Del 11 av 15.
20.00 Navy CIS (R) [410704] Amerikansk dramaserie från 2008. Del 18 av 25. Vance lånar NCIS-teamet för att utreda en boxares död. Gibbs gräver i Vances förflutna.
21.00 Volcano [554051] **FILM** Amerikansk film från 1997. Jordskalv är inte direkt ett okänt scenario i Los Angeles. Änglarnas stad drabbas av fler naturkatastrofer än de flesta andra städer. I rollerna: Tommy Lee Jones, Anne Heche, Gaby Hoffman. Regi: Mick Jackson.
23.00 My name is Earl [613839]
23.30 V för vendetta [4327075] **FILM** Amerikanskt action-drama från 2005. I-rollerna: Natalie Portman, Hugo Weaving.
2.00 Burn notice [4662360]
2.50 Blåst på konfekten [45066704] **FILM** Amerikansk romantisk komedi från 1979. I rollerna: Dudley Moore, Julie Andrews.
4.55–6.00 Huff [22432747]

6.50 Nyhetsmorgon [85900723]
11.00 Doctors [5261549]
11.55 Tillbaka till Aidensfield [3821471]
12.55 Hem till gården [351162]
13.25 Hem till gården [372655]
13.55 Nyhetskanalen [2511100]
14.00 Trav: Dagens rätt [392075]
14.25 Förlossningskliniken [7505029] Amerikansk dokumentärserie.
15.30 Nyhetskanalen [760452]
15.35 Små i stora världen [1559346] Amerikansk dokumentärserie.
16.05 Bonde söker fru – bröllopet (R) [2411433] Magnus Englund hittade sin drömkvinna, Emma Karlsson, i förra höstens omgång av Bonde söker fru.
16.55 That '70s show (R) [6231907]
17.25 That '70s show (R) [495655]
17.55 Rent hus (R) [7163471] Svensk livsstils- och underhållningsserie från 2009.
18.50 Dagens flex [4837687]
19.00 I nöd och skuld [161471] Kanadensisk livsstilsserie från 2005.
19.24 Keno [400314907]
19.30 Lokala nyheter [885029]
19.38 Lokalt väder [303918013]
19.40 Ekonominyheter [5760384]
19.50 Vädret [5766568]
20.00 Nyheterna [350723]
20.30 Postkodmiljonären [359094] Svenskt lotteri- och frågesportsprogram från 2009. Av tio personer i studio är det en som får möjlighet att gå upp i heta stolen. Programledare: Rickard Sjöberg.
21.00 Friidrott [354033] Direkt. ÅF Golden league.
23.00 Nyheterna, sporten och vädret [877655]
23.25 Tyst vittne [9898655] Del 4 av 6. När en chassidisk jude hittas mördad får Harry i uppdrag att undersöka dödsfallet.
1.35 Wild things [39270817] **FILM** Amerikansk thriller från 1998. I-rollerna: Kevin Bacon, Matt Dillon.
3.45 Fidel (R) [15499143]
5.55–7.00 För ful för att bli älskad? (R) [40090605]

6.00–10.00 Godmorgon med A-laget
14.00 Mat med Tina Tina ställer till med brödbak. Focaccia, kryddbröd och citronbröd.
14.30 Globalisering Varför svälter Malawi?
15.00–15.23 Tintin: I Tibet 2/2
16.37 Hill Street Blues (R)
17.25 Obs
17.55 TV-nytt
18.00 BUU-klubben
18.30 Värsta vännerna Svensk dramaserie. Del 1 av 10. Oskar och Kim är i 12-årsåldern. Oskar är överbeskyddad hemifrån och utanför i skolan.
18.45 D-dax: Den nya familjen Hur anpassar sig Glenn till livet i en ombildad familj? Mamma har hittat en ny pojkvän. Att flytta in i ett nytt hem och dela rum med en ny bror är inte lätt. Dokumentär från Belgien.
19.00 Det var en gång En visuellt lekfull dokumentär kring frågor om barnlitteratur sedan folksagornas tid.
19.30 TV-nytt
19.55 Sportnytt
20.00 Gröna rum Vårens älskade lökväxter i trädgården – scilla, vårlök och pärlhyacinter.
20.30 Modiga kvinnor Del 1 av 9. En porträttserie om beundransvärda kvinnor. Författaren och dramatikern Ayaan Hirsi Ali skriver kritiskt om religiös fanatism.
21.00 Brottet Dansk deckarserie. Del 13 av 20.
22.00 TV-nytt
22.10 Dok: En familj som alla andra Familjen Borroni levde ett behagligt medelklassliv i Argentina tills landet drabbades av en ekonomisk kris i slutet av år 2001.
23.10 Eftersnack Smart snack – och en och annan banalitet – om veckan som gått med Magnus Londen och Jeanette Björkqvist plus sidekick.
23.55–0.09 Oddasat

ÅLANDSKANALEN
KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30. 23.30

Tittarnas favoriter i repris från sommar-tv och höstförberedelser.
ÅLANDSKANALEN
KI 19.00-19.20. Vilken sommar. Mats från tvn.ax gör en djupdykning i sommarens alla aktiviteter.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–10.00 Gomorron. Med Eva Ericsson.
6.50 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikpaletten. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. 10.00–14.00 Mitt-pådan. Med Tom Wiklund. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 11.45 Läs-hörnan. 12.00 Aktuellt. 12.10 Evenemangstips. 12.15 Kulturen. 12.30 Sagostunden. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Fredag med Tom. Med Tom Wiklund. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Firarmix. Med Peo Svarvar. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Firarmix fortsätter. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland idag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Tony Wikström. 17.00 Ålandsnytt med sportnyheter. Sänds även kl. 19:00. 17.45 Kulturen. Repris 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Sänds även kl. 20:00. 18.06 Musik. 18.15 Evenemangstips. Repris. 18.20 Musik. 18.30 Gäst i Gomorron-studio. Repris från Gomorron. 18.40 Musik. 19.00 Ålandsnytt. Repris från kl. 17:00. 19.10 Åland idag. Från kl. 16:15–17:00. 20.00 Ålandsnytt. 20.03 Sportnyheter. 20.15 Åland idag. 20.40 Läsörnan. 20.55–21.00 Beträktelse.

Gonza letar talanger

Många är de som har en dröm om att stå i "Ramp-ljuset". Nu är **Gonza** och hans sidekick **Reza** tillbaka i programmet där publiken får bestämma vilken som är den absolut bästa talangen.

SVTB 19.45

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.55 Skolans sorg [9384520]
6.25 Ettans morgon-tv [84444549]
9.30 Emilies dotter [4771655]
10.15 Byggtraditionsmästaren [8162758]
10.45–10.53 Nationallandskap: Skärgården i Kvarken [8422297]
11.00 Tv-nyheter [88617]
11.05 YLE News [4581549]
11.10 Läkarcentralen på Clarence Street [3170471]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [16278]
13.00 Tv-nyheter [89097]
13.05 Sju sånger från tundra **FILM** [3862033] Filmen berättar om nenetsernas liv och socialismens ankomst till tundran. Regi: Anastasia Lapsui och Markku Lehmuskallio.
14.30 Javisst, herr minister (R) [5162] Ingen är oersättlig.
15.00 Tv-nyheter [62075]
15.05 Doktor Finlay [2960365]
16.00 Drottning för en natt [7907]
16.30 En sann historia: Sista sommaren (R) [1568]

17.00 Tv-nyheter [83520]
17.08 Läkarcentralen på Clarence Street [300881902]
18.00 Tv-nyheter och väder [6013]
18.30 Vårt sommarparadis utomlands [48655]
19.10 Tillbaka till Aidensfield
20.00 Hemgatan [471]
20.30 Tv-nyheter och väder [56278]
20.55 Sportrutan [9841029]
21.00 A-zoom [723]
21.30 Sanning eller uppgift [574]
22.00 Fem dagar [6475487]
23.05 Tv-nyheter [4118033]
23.10 Hemmasalongen: Störst och vackrast [6227723]
23.38 Hemmasalongen: Den blå delfinen [301733365]
0.05 Stjärnhistorier (R) [50921] Del 1 av 10. Den engelska kändissatiren dramatiserar superstjärnornas färgfulla historier och ger dem ännu mer färg.
0.30 Nyhetsfönster [53857766]
4.00–8.00 Nyhetsfönster

6.00 Tellus-frågesport [7423810]
6.50–9.00 Lilla tvåan [22998988]
9.00 Oddasat [92346]
9.15–10.35 Regionala nyheter [5899297]
10.35 McLeods döttrar [3582907]
11.20 Flyttfågelvägen [1788520]
11.50 På riskgränsen: Ut-hållighet som utmaning [6433655]
12.40 Första steg [8509181]
12.45 Derrick [9907075]
13.45 Örtapoteket [4137278]
14.05 Gypa: Ryggens välmående 1 [446094]
14.35 Kliniken [2853839]
15.20 Hästgården Heartland [2857655]
16.04 På gräsrotsnivå [400017013]
16.10 Lilla huset på prärien [8007162]
17.00 Kim Måne [10549]
17.19 Lilla tvåan [400593891]
17.55 Historier om barnets rättigheter [5821723]
18.00 Vänner för alltid [76079]
18.50 Tv-nyheter [1820926]
19.00 Regionala nyheter

[88365] Regionala nyheter.
19.10 Sportrutan [6624346]
19.15 Tvåans höstväder [6727487]
19.20–19.59 Pressklubben [5860452]
20.05 Fiskedrag (R) [915723]
20.30 Drömmarnas kväll: Olli Lindholm (R) [4907]
21.00 Fatta micken (R) [83617]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [7813758]
22.05 Den hårda lagen [9683984]
22.50 Eurodeckare: Bella Block [565568] En barnröväre dör av kompisens skott i samband med en oväntad incident när lösensumman skall betalas.
0.20 Dolt ord [3077969]
0.25–0.55 Polis-tv: Extra: Brottsplatsundersökarna [16853]
1.00 Tellus-frågesport [1676563]
2.00 Frågespel [5829969]
3.00 Dolt ord [2874698]
5.00–6.00 Dolt ord [5803921]

5.30 Väder [8143810]
6.05 Studio55 [6922162]
6.25 God morgon Finland [57448075]
9.10 Studio55 [4200810]
9.35 Vad ska vi äta idag? [7044617]
9.40 Känslor och dofter [6930839]
10.25 Semesterpengar [2571128]
10.35 Emmerdale [4731365]
11.00 Emmerdale [255538]
11.25 Köpkanalen [8125029]
12.25 Semesterpengar [288742]
12.55 De vackra och de djärva [522433]
13.20 De vackra och de djärva [5695568] Ni där är inte riktigt kloka! Amerikansk underhållningsserie från modevärlden i Los Angeles.
13.45 Vad ska vi äta idag? [5537433]
13.50 Godmorgon Finlands bästa bitar [959013]
14.15 Ryhmä räjä [574162] Terapistart. Seriestart.
14.45 Läkarna [4289655]
15.40 Rackarungar [6328051]
16.30 Astro-tv [597907]

16.55 Nyheter [5020297]
17.00 De vackra och de djärva [958094]
17.25 Vad ska vi äta idag? [5001162]
17.30–17.55 De vackra och de djärva
18.00 Emmerdale [967162] Jacks familj. En serie om livet i byn Emmerdale.
18.30 Emmerdale [975181] Arbetserbjudanden. En serie om livet i byn Emmerdale.
19.00 Sjuans nyheter [516487]
19.20 Dagens väder [682810]
19.30 Dolda liv [636655] Tanja och en tigande Gud.
20.00 Bästa bantaren [880029]
21.00 Bästa bantaren [326891]
22.00 Tians nyheter [877520]
22.15 Dagens väder [5995452]
22.20 Resultatrutan [1019029]
22.30 Rally-VM [893568]
22.40 Golden League [6298723]
0.40 Rally-VM [1944330]
1.10 Förmimmelse av mord [9141766] En serie om nedlagda mordfall och andra brott som man nu försöker lösa med hjälp av medier.

Nyankortsvinnare:
Barbro Fagerlund Mariehamn
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

Jomalabor ska också ha rätt till mediskurser

■ **Medis** påbörjar nu ett nytt läsår och en ny termin. Alla ålänningar kan anmäla sig fritt till Medis kursutbud förutom om man bor i Geta eller i Jomala. De håller fast vid det gamla Medisavtalet som betyder att kommunen endast erbjuder ett begränsat antal platser på Medis kurser.

Inom kort behandlas ärendet i Jomala kommunstyrelse och fullmäktige ifall kommunen skall skriva under det nya Medis-avtal som möjliggör fritt kursdeltagande för alla jomalabor. Om avtalet inte godkänns så får ingen jomalabo gå på en endaste kurs på Medis.

Först tas frågan upp i kommunstyrelsen men därefter är det fullmäktige som slutgiltigt avgör om man är villig att betala ca 50.000 euro för att jomalaborna skall få ta del av Medis kursutbud så som de själva önskar. I dagsläget betalar Jomala 37.000 euro till Medis för 2009 vilket ger 290 jomalabor möjlighet att gå på en kurs var. (145 på våren och 145 på hösten). För några år sedan när det inte fanns begränsningar gick 800-900 jomalabor på kurs varje år.

Det handlar alltså om ca 13.000 euro mer om det ska

vara några få förunnade att gå på Medis eller ett fritt val för alla.

Jag har den senaste tiden fått frågan av oroliga kommunivånare hur de skall gå tillväga för att påverka beslutet. Mitt förslag är att alla som vill ha Medis-kurserna kvar kontaktar Jomalas folkvalda politiker.

Ring, e-posta eller skriv till fullmäktigeordförande **Jörgen Strand** (FS), viceordförande **Anders Karlsson** (C), andra viceordförande **Fredrik Karlström** (OB) samt **Kaj Backas** (Lib) eller ta kontakt med någon annan av Jomalas politiker. Berätta för dem hur viktigt Medis är för dig och att du vill att Jomala skall skriva under avtalet. Jag tror nämligen inte att de vet vilken nytta Medis gör för vanliga människor. Det handlar mer om politik än om ekonomi.

Jomala socialdemokrater stöder Medis verksamhet och vi vill att kommunen under-tecknar avtalet så att jomalaborna får samma möjligheter att gå på kurs som alla andra ålänningar.

Carina Aaltonen (S)

Inga fler förskott Olof!

■ **Bäste Olof Erland**, det är nog bättre att landskapsregeringen sköter diskussionerna med finansminister **Jyrki Katainen**.

Att, som du föreslår i ett öppet brev till finansministern, införa nya avräknings-förskott och avräkningstillägg för lån från staten till Åland är nog ingen bra idé. Då skulle systemet bli ännu oegonomskinligare och vi skulle binda upp oss ännu hårdare till Finlands ekonomi i stället för tvärt om.

Nu sanerar vi först landskaps ekonomiska ekonomi och använder likviditeten för att täcka underskotten under de tuffa år som vi har framför oss. Skulle det visa sig att lågkonjunkturen blir ännu värre än vi tror i dag och kassan inte räcker till så är det redigare att Åland låna själv. Då framgår det tydligt i räkenskaper hur stora lånen är och vad det kostar.

Kan vi anpassa vår offentliga kostym till en långsiktigt hållbar nivå och se till att villkoren för näringslivet är gynnsamma så bör vi också kunna få lika goda lånevillkor som staten.

Nu när de flesta är överens om att vi ska utvidga Ålands skattebehörighet bör vi koncentrera oss på det. Det kommer som vanligt att ta rätt många år innan vi är där. Därför är det bra att den åländske finansministern och landskapsregeringen vill arbeta för att höja klumpsummans storlek. Den frågan har aktualiserats av revisorerna, finansutskottet och lagtinget och av flera skäl, bland annat att befolkningen nu är 0,52 % (inte 0,45 %) av landets så borde en höjning vara omedelbart aktuell!

Med vänlig hälsning!

Tobben Eliasson (C)
finansutskottets ordförande

HÄLGE

debatt

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

- Tag inte för givet att markägare tål vad som helst. Den dagen skyltar sätts upp är det sluttrampat, lita på det och då kommer det att kosta för nonchalanta parasiter. **0457.**
- Nog undrat om det inte finns viktigare politik än Vårdöfärjans anställdas lunchpauser – horribelt! **040.**
- Tycker att LR gärna kan se över sina egna utgifter för mötestraktering m.m. **040.**
- Heder åt Kökarborna som tycks ha ledsnat på storpolitiker som vill komma på (semester) besök och förväntar sej att få resan betald. Fy f-n, hur tacks man med den lönen. Bjud in dom i jan -febr- mars så får ni se hur djupt intresset är. **Fattiglappen.**
- Vem är tjejen som kör en röd Opel Corsa med register IGL XXX? Hur får man kontakt med henne? **H nyfiken.**
- Hej du Mauno! Försök inte. Här finns ingen gräns vad gäller tolerans. Dricker man alkohol lämnar man bilen hemma. Så de så. **0457.**
- Tobias Johansson som gick i Khs, 9b förra året, du är söt och jag tycker om dej. Är du singel? **Nuvarande 9:a i Khs.**
- Verkligen tragiskt att han förlorat pengar via en bank.. Fnys, stön! Vem gör inte det då? Vi arbetare gör väl inte annat än förlorar pengar när man har med banken att göra? **Låntagare pga. hederligt jobb.**
- Hej Cinderella! Så kul att ni uppskattade Nisses inbjudan. Har vikt mitt liv för Viking i snart 30 år, men kunde endart passera och titta på er. Allt verkade väldigt tungt. Så glad att slippa skiten. **Tjabba.**
- Är ju sjukt att de får traktamente för att vara på jobb! Trodde de hade lön och har de inte råd med mat? Ta bort traktamentet helt åt de som inte behöver åka båt! Lätt att vara miljövän när man tjänar på det varje dag! **Löneslav med hemlagad mat.**
- Min svart-bruna lurviga katt
- ### Dagens MMS-bild

Snipen Åke i lugna vatten. inskickat av Benko.
- Jo angående att mopedister
- är försvunnen! Har inte sett honom sen söndagsmorgon. Han bor på Lillängen och svarar till namnet Dissad. Har ni sett eller hört något snälla hör av er till mig. **Cecilia 0407 034 1790.**
- Pessimisten köper regnmätare, optimisten köper solur! **050.**
- Hur kan man kalla våra vanliga sniglar för "äckliga små kryp"? Mördarsniglar är ett annat kapitel. **0457.**
- Ni som tycker de är så obekvämt när de finns barn på restaurangen, vänta er tid kommer snart, lugn och ro på Gullåsen. Men undrar om de gnälliga ungarna vill servera någon mat åt dig då. Hoppas ej, tänk på framtiden. **Mia.**
- Först Slite och nu även privatpersoner! Stå på dig Stucke. Nordea kan slänga sig i väggen! **0457.**
- Bra skrivet om Töftöfärjan Lilian! Bo Sands förslag verkar mera anpassat efter färjförarna än Vårdöbornas behov. **Pendlande Vårdöbo.**
- Besiktningen har till uppgift att ej godkänna fordon med för hög effekt, ändå ser man mellan fingrarna. Fordonstillverkarna själva skulle aldrig godkänna detta, de eventuella intyg man kan få anger måttliga effekthöjningar, ej plus 100-200 % eller än mer. Skulle folk sköta sig som har trimmade bilar skulle det inte vara något problem, men det är betydligt farligare att hantera såna här bilar än "vanliga" bilar, speciellt då man kör som idioter bland övriga trafikanter. **040.**
- Lycka till Marlene! Tack för en trevlig konstrunda. Jag njuter ännu. Utmaning företag, bjud på tavlan "Östersjöns sårbarhet" till förmån för Östersjöns miljöarbete. Kämpa vidare. **H. Besökare.**
- Kan vi tipsa varandra om sånt som lönar sej att handla i Sverige? Är själv en småbarnsmamma som verkligen behöver dra ner hushållskassan lite. Mitt tips är tyvärr endast det klassiska som blöjor och välling, ännu. Även tvättmedel kan löna sej om man letar. Någon annan som har bra tips? **Mamman.**
- Olof Erland, vart tog den ekonomiska tryggheten vägen med klumpsumman? **0457.**
- Om man har 60 % av en heltid
- inte verkar kunna högerregeln, jag lärde mig högerregeln först när polisen berättade de till mig. Det står ingenting om det i själva moppeprovet, så dags att se över provet? **0457.**

■ Vad är det för paller, Roger Jansson? Jag har alltid fått betala min mat själv var jag än har bott eller jobbat. Måste jag betala din med. Med en lön på 1.600 e i månaden. **0457.**

■ Mycket dåligt av Gun-Mari Lindholm att skylla på att Hälsocentralen kanske måste bort om det inte blir matpauser på Vårdöfärjan. Ta bort lite personal uppe på tredje våningen i huset dom kan inte ha så mycket att göra efter som de kan ha så långa kaffepauser på morgonen. **0457.**

■ LR frossar utan sans och vett i badhus, tunnlar, kulturhus och museer, medan sjukvården sakta men säkert kollapsar, samtidigt som sjukhuset byggs om och till i det oändliga. Man ser fram emot nästa val! **0457.**

■ Bästa "Karin"! För att kunna tro att din historia är sann, borde det finnas lite mera "kött" på benen. Tex hur stor är familjen, äts alla mål hemma? Och om ni har tillgång till potatis och grönsaker från egen odling och mjölk till barnen. Vore kul att få ett vettigt svar på hur denna saga överensstämmer med verkligheten. **Realist ej sagoberättare.**

■ Det är då konstigt att ÅHS skall spara på värden och ta bort personal som så väl behövs. Det är inte roligt att ha pressad personal. Men att sen på köpet bygga dyra personalrum av olika slag och nu anställa en ny chef. Nä nu går det för långt. Kommer cheferna också att jobba på golvet där det verkligen kommer att behövas. Vem kollar vart pengarna sätts? **Orolig invånare.**

■ Nu skall det sparas i skärgårdstrafiken. Lr sätter in Ejdern på tvårgående, som tar dubbelt mer bränsle, i lågsåsong. **040.**

■ Om man har 60 % av en heltid
- Pessimisten köper regnmätare, optimisten köper solur! **MESSARE**

■ tjänst men ger 140 %,då borde det bli en heltidstjänst?! **050.**

■ ÅMK skall väl inte ha någon tunnel heller? **0457.**

■ Vilket skydd rekommenderas när man träffar en sexbomb? **050.**

■ Du som parkerar din stora Chevrolet i kurvan på Bastuvägen dagligen! Sluta med det innan någon kör in i den! **050.**

■ Det stämmer att solen alltid lyser på Eckerö. Jag och en kompis var dit på en konstutställning en gång. Det var ett hemskt busväder över hela holmen utom på Eckerö. Där gick folk omkring i shorts och åt glass. Gränsen gick precis efter Marsundsbron. **Sixten.**

■ Rätt, Annika O! Vingla omkring i trafiken du, bara! Som den cyklande dam som häromdan kom flygande ner för Öhbergsga backen och susade i full fart över Stora-gatan! Endel har tur, men hur länge? **0457.**

■ Kritisk eftar att ha kört påverkad. Skulle gärna veta vad som rör sig i ditt sinne, du kör bevisligen (blodprovet talar sitt tydliga språk) omkring bland barn och blommor påverkad av alkohol, testar dej själv med en egen mätare, tycker att det är ok att sätta sej i bilen trots att mätaren ger utslag, surnar när vår myndighet får fast dej, blir ännu surare över att deras mätare visar mer än din egen och vill slutligen ha ersättning. Förstår du inte att man med en konsumtion kvällen före, som resulterar i en blodpromille på 0,33 inte sätter sej i bilen oberoende vad egen apparat säger? "Jag var inte så onykter att mitt körkort skulle dras in". Kan så vara med facit i hand, men vad skulle ordningsmakten ha gjort då? Klapp på axeln och iväg? Till våra poliser; Tusen tack för att ni håller koll på förarna. Felmarginaler eller inte, om det håller våra nära och kära i livet så är det värt varje enskild "tidningsnyhet"! Tack för ordet. **Sockasin Stina.**

NYANS ROS

...till **alla er** som hjälpte mig i måndags när jag för omkull med min moped på Stora-gatan. Ett stort tack till de **personer** som stannade och hjälpte mig, till **ambulansförarna**, till **dig** som tog hand om min moppe och till **alla** på akuten! Mhv **Hanna Jensen.**

...till **Kenneth** för hjälpen med kalendern. **Ola** tackar!

...och tack till den snälla **bibliotekarie** som hjälpte den samhällsstuderande att hitta rätt bok.

...till **Kjell H** för den snabba hjälpen. **Datoranten.**
- ## ZITS
-

”Byskolan har inte en plats i den framtidsbild, som skapas av politikens faktiska stabsmaskineri, statsbyråkratin. Reform efter reform bygger på att stort ersätter smått.

**TORBJÖRN KEVIN, ÅBO UNDERRÄTTELSE,
OM INDRAGNING AV BYSKOLORNA.**

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

I hemknuten

Maj-Len Lindholm

Ingenting nytt under solen...

Nämen, gomorron yxskaft...
Sa' jag för mig själv härom morgo-
nen när jag läste Nyans insändarsida.
Plöstitligt engagerar mördarsniglarnas liv
och leverne några stadsboende skribenter.
Av förekommen anledning förstås – eftersom
stadsboende centerpolitiker nyligen lyft pro-
blemet till en högre nivå. Liksom.
Ingenting är ju som bekant nytt under
solen. Problemet med mördarsniglar, eller
spansk skogssnigel, är vid det här laget gam-
malt. Mellan tummen och pekfingeret – åt-
minstone femton år i stan med omnejd.
Och i stan finns också pionjärerna i snigel-
bekämpning, människor som ansträngt sig
mycket för att hindra spridningen, men ändå
inte lyckats.

Där jag bor (på bonnlandet) har den spritt sig otroligt de senaste åren. För ett par kvälar sedan saltade jag ihjäl 156 stycken på en liten stund.

Det går väl an att hålla den utanför tomtgränsen om man bor i stan och är flitig snigeljägare, men på landet är det en omöjlighet. Den stortrivs i åkrar och fuktiga diken och är spridd på så stora områden att det inte finns någon chans att bekämpa den med enkla medel.

Och några andra medel finns ju inte.

Det forskas nog, men något effektivt bekämpningsmedel har man inte hittat efter vad jag förstår.

I fjol läste jag vad en tillfrågad europeisk expert på området sagt om den spanska skogssnigelns framfart i Sverige.

– Den har kommit för att stanna och gåar inte att utrota.

Hans råd var att vi ska anpassa oss och våra odlingar till den!

Tråkigt, visst, men vaddå – den stortrivs på Åland, liksom bisamrättarna, vildminkarna, mårhundarna, rådjuren och skarven. Vi är väl inte störförtjusta i alla de här djuren, men vi ska komma ihåg att de kommit hit med människans hjälp allihop, utom möjligen skarven då.

Så lycka till i stan, med snigeljakten, även om den är sent påkommen.

I Storbritannien behöver hundägarna lära sig kovett, skriver tidningen Farmers Weekly.

Under de tre senaste månaderna har nämligen tre människor dödats när de vandrat med sina hundar genom hagar med betande kor och kalvar.

Det är hundarna, inte människorna som är problemet. Korna har gett sig på hundarna för att försvara sina kalvar och hundägarna har kommit i vägen för de irriterade kossorna. Nu har man tagit fram en skylt med lämplig varningstext som ska lära hundfolket litet kovett.

Det behövs nog litet mera kovett här också emellanåt. Vi på landet konstaterar allt som oftast att folk numera är så urbaniserade att de inte alls vet vad som gäller i förhållande till lantbruket, dess djur, odlingar och privata områden.

Det enklaste sättet att komma till rätta är faktiskt att fråga och prata med varandra. Vi pratar ju samma språk, eller...

Två kvar.

Jörn Vikström och Sixten Ekstrand längst till vänster på bilden går vidare till andra omgången i biskopsvalet. Vikström är för och Ekstrand emot vålsignelse av samkönade par. Bilden togs vid en utfrågning i Mariehamn för ett par veckor sedan. De övriga är Juanita Fagerholm-Urch, Bo-Göran Åstrand och Henrik Perret.

Arkivfoto:
ANDREAS
DIENERT

Det blev ingen kvinnlig biskop, men inte heller en motståndare

Biskopsvalet i Borgå stift är inte avgjort ännu. Men vid det här laget vet vi att det är två män som gick till slutomgången.

Det blev inte **Juanita Fagerholm-Urch**, tyvärr. Det hade suttit bra att äntligen få en kvinnlig biskop i det land, som var näst intill först i världen med kvinnlig rösträtt.

Men det blev inte heller **Henrik Perret**. Får man säga tack och lov?

Man kanske inte borde lägga sig i eller kommentera ett biskopsval om man saknar kyrklig förankring, men vissa saker handlar inte bara om kyrkan.

I en av de debatter som föregick biskopsvalet – där Perret kom väldigt lindrigt undan i sin syn på kvinnliga präster – så uttalade han sig i stil med att det var dags att sluta tjafs och istället koncentrera sig på det viktiga. ”Tjafset” var alltså frågor om hans motstånd mot kvinnliga präster.

Han påstod också att folk är trötta på tjafs. Och så kom han dragande med att han är god vän med många kvinnliga präster på det personliga planet.

Men nu handlar ju inte valet om vem som förmår vara god vän med vem. Utan vem som skall leda arbetet.

Och samtidigt som första rondan i biskopsval avgjordes och Perret föll ut kom biträdande justitieombudsmannen med klara besked: Religionsfrihet innebär inte att en präst får vågra samarbeta med kvinnliga kolleger.

Man får tycka vad man vill. Man får tänka vad man vill. Men man får inte i handling kränka någon annans grundläggande rättigheter. När man ser det i tryck är det fullkomligt klart att det måste vara på det sättet. Hur annars?

Frågan är om det överhuvudtaget var juridiskt korrekt att låta Perret kandidera, sett mot bakgrund av hans uttalande att han inte kan tänka sig att prästviga kvinnor. Var och en får stå för sin åsikt, visst. men i det här fallet handlade det om en åsikt som går emot det som den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har gått in för.

Det är fullt möjligt för enskilda att gå samman i en religiös grupp, där översteprästen skall vara man, minst 75 år och ha helskägg. Eller där andakten måste förrättas i ett stall med dörren mot öster. Men då är man överens om det.

Det är 21 år sedan de första kvinnorna prästvigdes i Finland. Juanita Fagerholm-Urch var en av dem. Men än är tiden inte mogen för en kvinnlig biskop.

Med tanke på att det tog över 80 år innan landet fick sin första kvinnliga president så skall man kanske inte förtvivla, utan hellre konstatera att det är på gång.

En av de stora utmaningar som den nya biskopen får ta itu med är samkönade par

– skall kyrkan välsigna dem eller inte?
Också här kunde man säga att det är upp till kyrkan att besluta vad man vill ha innanför sina väggar. Det är tillåtet att vara hur sektarisk som helst så länge man inte bryter mot lagarna i samhället. Och det finns ingen lag som säger att samkönade par skall välsignas.

Däremot har staten överlåtit en del myndighetstövning på kyrkan. Till det kopplas ett intresse att kyrkan uppför sig anständigt. Så det är faktiskt inte enbart upp till medlemmarna i kyrkan hur saker och ting sköts.

Av de två kandidater som nu återstår är **Björn Vikström** för välsignelse medan **Sixten Ekstrand**, med rötter i den österbottniska väckelserörelsen, är emot. Homosexualitet avkriminaliserades i Finland 1971, vilket är förskräckande sent. Men inom kyrkan – kärlekens tempel – har det ännu inte skett. Skulle det inte vara dags?

Special Feature—

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag,
onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008:
7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhets tips: Ring, skicka
SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

**Annonssavdelning och
administration:** fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION
Vid utbliven tidning ring Posten
tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga
tidner telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl
8.30-16.15.

REDAKTIONEN
**Chefredaktör & ansvarig
utgivare:** Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax

Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax

Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax

ANNONSAVDDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomikchef:
Katrín Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009

Fortiöppande helår.....	189 €
halvår.....	97 €
kvarter.....	49 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER							
Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser		Annonser större än 600 mm		Färgannonser		
Månd	fre	kl 12	tor	kl 14	tor	kl 14	
Tisd	mån	kl 12	fre	kl 14	fre	kl 14	
Onsd	ons	kl 12	må	kl 14	må	kl 14	
Torsd	ons	kl 12	ons	kl 14	ons	kl 14	
Fre	tor	kl 12	ons	kl 14	ons	kl 14	
Lörd	tor	kl 14	tor	kl 12	tor	kl 12	

M:HAMN
02.55 L
13.45

→ 07.00/08.15
→ 19.15/20.15

M:HAMN
13.35
00.40 L

M:HAMN
23.55

→ 09.55/17.00
→ 04.15

M:HAMN
04.15

M:HAMN
04.25
13.45
00.45 L

→ 09.30 /17.00
→ 18.15 /19.30
→ 06.10 /07.10

M:HAMN
23.45
02.50 L
13.35

Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång

Transport till/från Mariehamn-Långnäs reserveras med båtresa

L = Långnäs

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18 (1,72€/besvarat samtal+alltid ins/msa) www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

17.45 - 00.50
10.00 - 05.00

→ →
01.00 - 10.00
04.50 - 18.00

TALLINK

Check-in senast 30 min. före avgång

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 (1,72€/besvarat samtal+alltid ins/msa) www.tallinksilja.fi

Turlista 31/8 2009-10/1 2010 (lokala tider)

Från Eckerö

Alla dagar

Fredag-måndag

8.30

13.30

18.30

Från Grisslehamn

Alla dagar

Torsdag-söndag

10.00

15.00

20.00

Nytt biljettsystem!

Förhandsboka bilplats för snabb incheckning.

Buss: Till Stockholm Cityterminalen vid alla bätankomster. Från Stockholm Cityterminalen 2 timmar och 15 minuter före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter bätankomst.

Bokning: tel. 28 300, växel 28 000

Grisslehamn tel. 0175-258 00

Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN

Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Dansbandsfest i paradiset...

med Arvingarna, Casanovas, Expanders och Sannex!

Avg. fr. M:hamn lör 5/9 kl. 10.00

Ank. till M:hamn sön 6/9 kl. 02.00

BIRKA PARADISE

Boka hos Ålandsresor Resebyrå, tel. 28 040, www.birka.se

NÄR BORTA ÄR SOM BÄST!

TEATER I STOCKHOLM

26.9 EUR I 19

CATS / HAIRSPRAY

VIKING LINE

Tel. 22570 • www.vikinglinebuss.ax

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA måndag-torsdag

M:hamn

Kapellskär

08.00 → 09.15

16.00 → 17.30

15.30 → 12.00

22.00 → 19.00

fredag-lördag

M:hamn

Kapellskär

07.30 → 08.30

12.45 → 14.00

18.30 → 19.30

12.00 → 09.00

18.00 → 15.00

23.00 → 20.00

söndag

M:hamn

Kapellskär

12.00 → 13.15

18.30 → 19.30

17.30 → 14.00

23.00 → 20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen

ÅLAND

STOCKHOLM

01.10 L → 06.30

04.35 M → 09.40

09.55 M → 15.30

14.25 M → 18.55

14.10 M → 07.45

23.35 M → 16.45

07.45 M → 18.00

03.20 L → 20.10

Åland-Finland dagligen

ÅLAND

ÅBO/H:FORS

03.30 L → 07.35 Åbo

14.25 M → 19.50 Åbo

23.45¹⁾ M → 10.00 Hel

14.10 M → 08.45 Åbo

01.00 L → 21.00 Åbo

04.25 M → 17.30¹⁾ Hel

1) Mariella ur trafik 6.9 kl. 09.55. Åter i trafik 18.9 kl. 17.30. Gabriella trafikerar ruten varannan dag.

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE

Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11 www.vikingline.ax

FREDAG 4 SEPTEMBER 2009

dagens ålänning

”Fransk mat är annorlunda”

Dagens ålänningar var trötta på att sitta inne och har tagit sig genom stora delar av norra Mariehamn när vi fångar dem. Det är Ella Lindfors och Elin Söderholm som båda går i Strandskolan. Var har ni varit? –Lite överallt. Vid skolan, Tom-bos, Rökka och nu är vi på väg till Dalbo. Har ni något mål? –Nej, vi är ute och går och cyklar och ville få lite frisk luft. Hur är det att vara tillbaka i skolan? –Kul att träffa vännerna igen, säger Ella. –Jag har inte gjort så mycket i sommar, så det är kul att göra något igen, säger Elin. –Ja, allt liksom saktar ner på sommaren, tillägger Ella. Och fritidsintressena har väl börjat, vad gör ni efter skolan? –Jag går på Bild och form, dansar och gympar, säger Ella. –Jag dansar och rider, säger Elin. Så ni gillar hösten?

Runt Strandskolan. Ella Lindfors och Elin Söderholm har promenerat runt Strandskolan när Nyan fångar in dem.

–Ja, jag gillar löven. Det är kul att göra lövhögar och hoppa i dem, säger Ella. –Det är fint när de skiftar färg, säger Elin. Vad var sommarens höjdpunkt? –Jag var i Paris och såg Eiffeltornet! Maten var lite annorlunda, men god, säger Ella. –För mig var det ridläget på

Sleipner som var i fem dagar. Vi red och på kvällarna badade och grillade vi, säger Elin. Vem vill ni hälsa till? –Jag vill hälsa till min familj, mina vänner och alla jag känner, säger Ella. –Jag hälsar till hela klass 5 B, säger Elin.

Text och foto: MALIN TILLSTRÖM malin.tillstrom@nyan.ax

vädret

Fredag

18/13 Stockholm

12

1,2m

17/15 Åbo

12

1,5m

16/16 Stockholm

12

2,0m

17/16 Åbo

12

1,8m

Lördag

19/12 Stockholm

7

0,4m

17/13 Åbo

6

0,3m

16/12 Stockholm

3

16/13 Åbo

5

16/12 Åbo

3

Söndag

16/11 Stockholm

3

16/13 Åbo

3

16/12 Åbo

3

I går kl 15

temp.

moln.

Jomala 18

Åbo 19

Helsingfors 17

Stockholm 19

Nyhamn 16

Märket 15

Kumlinge 18

temp.

vind

m/s

SO 7

SO 5

S 4

Vattenståndet i går kl 15

Föglö +3 cm

Åbo 0 cm

Solen i dag

Upp

Ner

Mariehamn 6:43 20:33

Helsingfors 6:23 20:13

Stockholm 5:53 19:40

Max/min temp. 27.8 - 3.9. klo 9

max.

datum

min.

datum

Jomala +20,1 27.8. +9,7 30.8.

Åbo +22,0 28.8. +11,2 28.8.

H:fors +21,0 2.9. +13,0 30.8.

* =Dagar saknas temp.

moln.

För ett år sedan

Jomala 17

Åbo 17

Helsingfors 18

Utomlands i går

Köpenhamn 18

Madrid 29

Oslo 16

Rom 30

Bryssel 18

Aten 29

Moskva 24

Las Palmas 26

London 17

Phuket 31

Paris 16

Peking 28

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

Söderby Livs

Hörselskydd 5,00 Specialpris

Öl 2x12-pack 19,90 inkl. pant

Lapinkulta, Karjala

Huggen ved för hemkörning

Öppet alla dagar 10-21

• Söderby • Tel. 34 310 •

HÖSTPRIS

Vattenleksaker upp till 70% rabatt

KEA.fi

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424

Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

Familia förnyar sig!

Hjälp oss att rensa lagret!

Fredag och lördag gäller:

-50% -70%

Sittkoff • Tel. 12 266

• www.aland.com/familia

• Öppet: Må-fre 10-17, Lör 10-14

Välkomna!

Ett urval barnkläder, mammaplader, leksaker, babyprylar osv.

Stängt måndag 7.9 och tisdag 8.9.

Stockstugor/Redskapsbodar

Tillverkar på beställning

Svarvade rundstockar (Svarvar också av kundens egna stockar)

Sommarstugor, gäststugor, bastun m.m.

Övriga trädgårdsprojekt

Andra renoverings- och byggnadsarbeten

Kim Svarvar

Svarvars Mureri & Bygg

Tel. 0407 342 385

SEPTEMBERERBJUDANDE!

Permanent, klipp och fön 65 euro

NERA KVÄLLSÖPPET!

ÖPPETTIDER: Måndag, onsdag, fredag 9-17 Tisdag och torsdag 9-19 Lördag 10-14

Makeup och Frisörsalong

STRIP

BOKA TID PÅ TEL 018-41 295

Malin, Ramona, Jessica och Johanna önskar Dig Välkommen!

STÖRSTA SALONGEN UTANFÖR STAN. I Godby Center – mitt på Åland

WELLA

Den smarta FAMILJEBILEN!

TOYOTA COROLLA VERSO 1,6 -03

Mätarställning: 115.100 km

S/v däck, motorvärmare/coupeutag, radio/CD, fjärrstyrt centralås, aircond, färdator, 2-ågåre, 4 airbags, ABS bromsar, 2st integrerade barnstolar i baksätet m.m.

11.900€

CHOCKPRISER!

DAN'S BIL & solskydd

5850€

G. Godbyvägen 11, tfn 018-17 325

SÄNKTA PRISER!

Canon Ixus 100 (279€) 249€

Digitala bilder från 9 cent!

GEFOTO Gerhard's Foto Ab